

UMHVERFISSTOFNUN

Ástand friðlýstra svæða

skýrsla Umhverfisstofnunar

2011

TEXTI:

Aðalbjörg Birna Guttormsdóttir

Halla Margrét Jóhannesdóttir

Óskar Sævarsson

UST-2012:08

Suðvesturland

	Ástjörn	Friðland
Friðlýst	Auglýsing nr. 189/1978 í Stjórnartíðindum B. Friðland.	
Stærð km	0,3 km ²	Stærð ha 28,5
Lokunarákvæði	Óheimilt er að fara um svæðið frá 1. maí til 15. júlí. Enginn er þó á svæðinu til að framfylgja því banni.	
Landvarsla	Árið 2011 var ekki sumarvarsla við Ástjörn líkt og áður. Starfsmenn þjónustumiðstöðvar og vinnuflokkar á vegum sveitarfélagsins unnu við stígaviðhald.	
Samningur	Enginn formlegur samningur er til.	
Skilti	Hafnarfjarðarbær hefur komið upp fræðsluskiltum við Ástjörn.	
Stígar	Stígur liggur umhverfis tjörnina. Svæðið er afar vinsælt til útivistar. Viðhald göngustíga hefur verið á vegum Hafnarfjarðarbæjar.	
Framkvæmdir	Uppræta þarf framandi plöntutegundir á svæðinu.	
Alþjóðasamningar	Bernarsamningur (viðauki II)	
Válistategundir	Flórgoði (VU), en tegundinni hefur fækkað til muna frá því sem var á fyrri hluta 20. aldar, hrunið hófst um miðbik 20. aldar. Flórgoða hefur einnig fækkað í Skotlandi, Noregi og Finnlandi en hann verpir á norðlægum slóðum. Flórgoði er alfriðuð tegund. Væntanlega er hann alveg horfinn af Ástjörninni.	
Vöktun	Vöktun á ref og mink.	

	Ástjörn og Ásfjall	Fólkvangur
Friðlýst	Auglýsing nr. 658/1996 í Stjórnartíðindum B. Fólkvangur	
Stærð km	0,6 km ²	Stærð ha 56,9
Lokunarákvæði	Óheimilt er að beita búpeningi innan fólkvangsins.	
Landvarsla	Umhverfis og framkvæmdaráð Hafnarfjarðar hefur umsjón með framkvæmd friðlýsingar í umboði Umhverfisstofnunar og bæjarstjórnar.	
Samningur	Enginn formlegur samningur hefur verið gerður þess efnis, er í vinnslu	
Framkvæmdir	Hús fyrir gæslumann var fært og nýtt til annars verkefnis sumarið 2010 þar sem enginn gæslumaður var við Ástjörn 2011. Uppræta þarf framandi plöntutegundir, einkum lúpínu, á svæðinu.	
Alþjóðasamningar	Bernarsamningur (viðauki II).Leggja ber áherslu á vernd flórgoða og búsvæða hans (í samningnum er ákvæði um búsvæðavernd).Þarfnast endurskoðunar.	
Válistategundir	Flórgoði (VU), en tegundinni hefur fækkað til muna frá því sem var á fyrri hluta 20. aldar, hrunið hófst um miðbik 20. aldar. Flórgoða hefur einnig fækkað í Skotlandi, Noregi og Finnlandi en hann verpir á norðlægum slóðum. Flórgoði er alfriðuð tegund. Væntanlega er hann alveg horfinn af Ástjörninni.	
Vöktun	Árið 2011 var ekki sumarvarsla við Ástjörn líkt og áður. Starfsmenn þjónustumiðstöðvar og vinnuflokkar við stígaviðhald höfðu eftirlit eftir því sem aðstæður leyfðu.	
Annað	Viðhald göngustíga er á vegum Hafnarfjarðarbæjar. Gera þarf úttekt á ástandi svæðisins.	

Friðlýst

Auglýsing nr. 889/2000 í Stjórnartíðindum B. Friðland.

Stærð km0,1 km²**Stærð ha**

14,9

Lokunarákvæði

Á varptíma, 1. maí til 1. júlí, er umferð um friðlandið næst Bakktjörn takmörkuð.

Samningur

Enginn formlegur samningur um umsjón.

Fræðsluáætlun

Umhverfisstofnun áætlað að setja upp upplýsingaskilti árið 2014.

Skilti

Fræðsluskilti um fugla á vegum Setljarnarnesbæjar er á svæðinu.

Rannsóknir

Í mars 2009 var unnin skýrsla og gerðar grunnrannsóknir á lífríki Bakktjarnar af Náttúrustofu Kópavogs fyrir umhverfisnefnd Seltjarnarnesbæjar. Lífríki tjarnarinnar er einkar gróskumikið. Magn blaðgrænu er það mesta sem mælst hefur í ferskvatni hérlendis. Mikil mergð hornsíla finnst í tjörninni. Í Bakktjörn fannst vatnafló sem ekki hefur verið greind hér á landi áður, *Daphnia Magna*, en einnig fundust götungar sem ekki hafa áður fundist í ferskvatni hérlendis.

Skýrsluna er að finna hér http://www.seltjarnarnes.is/media/skyrslur-utgafur/Bakktjorn_Lokaskyrsla.pdf

Annað

Skýra þarf betur ákvæði í auglýsingu um friðlandið hvað átt er við með því að umferð um friðlandið eigi að vera takmörkuð. Starfsmenn Umhverfisstofnunar fóru á svæðið sumarið 2011.

	Bláfjallafólkvangur	Fólkvangur
Friðlýst	Auglýsing nr. 173/1985 í Stjórnartíðindum B. Fyrst fólkvangur 1973.	
Stærð km	90,4 km ²	Stærð ha 9.035,3
Landvarsla	Enginn á vegum Umhverfisstofnunar, en starfsmenn eru á skíðasvæðinu í Bláfjöllum.	
Samningur	Samvinnunefnd sveitarfélaganna (stjórn skíðasvæða höfuðborgarsvæðisins og Bláfjallafólkvangs) fer með stjórn fólkvangsins og er hún skipuð einum fulltrúa frá hverjum aðila. Umhverfisstofnun er ekki með áheyrnarfulltrúa.	
Fræðsluáætlun	Bæklingur um skíðasvæðið gefinn út af stjórn fólkvangsins.	
Skilti	Skilti á vegum skíðasvæðisins. Skilti á vegum Þríhnúka ehf. um Þríhnúkagíg.	
Stígar	Reykjavegur er stikuð leið gegnum fólkvanginn. Skipulagt gönguskíðasvæði á veturna.	
Annað	<p>Bláfjallafólkvangur er um margt merkilegt svæði en Bláfjöllin eru móbergshryggur og umhverfis þau hafa runnið hraun. Fjölmarga gíga og gígaþyrpingar er að finna á svæðinu og hraunhella. Þríhnúkar eru þrjár hnúkar inni í Bláfjallafólkvangi. Þeirra merkilegastur er Þríhnúkagígur en hann er tæmt kvikuhólf eldstöðvar undir norðaustasta hnúknum. Þríhnúkagígur er í 550 m hæð og er dýpt gígsins 120 metrar. Gígurinn hefur að geyma fallegar fíngerðar hraunmyndanir sem haldist hefur ósködduð í þau 3- 4 þúsund ár síðan gígurinn myndaðist.</p> <p>Árið 2005 var félagið Þríhnúkar ehf stofnað með það að markmiði að gera Þríhnúkagíg aðgengilegan almenningi og um leið að vernda gíginn og umhverfi hans. Mikil vinna hefur farið fram við rannsóknir og hugmyndavinnu síðastliðin ár en árið 2009 kom út greinargerðin Aðgengi Þríhnúkagígs – Frumathugun og fjallar hún um afrakstur og niðurstöður vinnu undanfarinna ára. Í kjölfar aukinnar umferðar fólks um svæðið sem hafði leitt til átroðnings og skemmda sem og þeirrar hættu sem fólki er búin við gígopið, var í samráði við Kópavogsbæ og Umhverfisráðuneytið ákveðið að stika eina leið til uppgöngu, útbúið var skilti um Þríhnúkagíg og öryggisgirðing var reist umhverfis gígopið.</p>	

	Borgir	Náttúruvætti
Friðlýst	Auglýsing nr. 269/1981 í Stjórnartíðindum B. Náttúruvætti.	
Stærð km	0,0 km ²	Stærð ha 4,1
Skilti	Fræðsluskilti á vegum Kópavogsbæjar er á svæðinu.	
Framkvæmdir	Garðyrkjustjóri sinnir því að halda í skefjum trjágróðri og öðrum plöntum, sem hafa náð að sá sér í holtinu, enda er markmið friðlýsingarinnar að vernda jökulrispaða hnullungana. Spornað er við óheftu flæði sjálfsáins gróðurs á 80-90% af holtinu, en ekki á jaðarsvæðunum.	
Válistategundir	Blátoppa (VU) er skráð í Borgarholti, fylgjast þarf með þessari tegund á svæðinu	
Annað	Starfsmenn Umhverfisstofnunar fóru á svæðið sumarið 2011. Nokkuð rusl var í náttúruvættinu og göngustígar ógreinilegir.	

Eldborg í Bláfjöllum	Náttúruvætti
-----------------------------	---------------------

Friðlýst

Auglýsing nr. 121/1974 í Stjórnartíðindum B. Náttúruvætti. Fyrst friðlýst

Stærð km0,3 km²**Stærð ha**

34,8

Samningur

Enginn formlegur samningur hefur verið gerður.

Fræðsluáætlun

Umhverfisstofnun áætlað að setja upp upplýsingaskilti árið 2012.

Stígar

Stígur liggur frá bílastæði upp á Eldborgina.

Annað

Svæðið er á appelsínugula lista Umhverfisstofnunar yfir þau svæði sem þarf að fylgjast sérstaklega með að tapi ekki verndargildi sínu.

Eldborg undir Geitahlíð	Náttúruvætti
--------------------------------	---------------------

Friðlýst

Auglýsing nr. 622/1987 í Stjórnartíðindum B. Náttúruvætti.

Stærð km1,0 km²**Stærð ha**

100,5

Landvarsla

Landvörður hafði umsjón með Reykjanesfólkvangi 2011.

Fræðsluáætlun

Umhverfisstofnun áætlað að setja upp upplýsingaskilti árið 2013.

Skilti

Gönguleiðarskilti við bílastæði.

Stígar

Stígur liggur frá bílastæði upp á Eldborgina.

Annað

Eldborg er í Reykjanesfólkvangi og því á rauðum lista. Álagsskemmdir hafa aukist í formi aksturs eftir jeppaslóða er liggur með hrauntröð frá vegi að gígnum.

Einungis ein slóð hefur myndast upp á brún og því er mikilvægt að sú slóð komi til með að þola ágang ferðamanna. Einnig þarf að meta hvort hringganga eftir börnum Gígsins sé réttlæt看leg. Amarka þarf bílastæði.

	Eldey	Friðland
Friðlýst	Auglýsing nr. 119/1974 í Stjórnartíðindum B. Friðland. Fyrst friðlýst með sérstökum lögum árið 1940, lýst friðland 1960.	
Stærð km	0,0 km ²	Stærð ha 3,0
Lokunarákvæði	Óheimilt er að fara í eyjuna án leyfis Umhverfisstofnunar. Til verndar fuglalífi eru skot bönnuð nær eyjunni en 2 km.	
Samningur	Eldey er ein af stærstu súlubyggðum í heimi (stærstu eru á Bretlandseyjum), en súlan verpir beggja vegna Atlantshafsins.	
Skilti	Fræðsluskiltum hefur verið komið fyrir við Valahnjúk á Reykjanesi á vegum Reykjanesbæjar um Eldey og súlubyggðina ásamt upplýsingum um aðrar tegundir sjófugla.	
Framkvæmdir	Vefmyndavél var komið fyrir í eyjunni 2008 og hafa verið farnar fjórar ferðir til viðhalds og lagfæringa á búnaði, síðast í desember 2011.	
Alþjóðasamningar	Eldey er ein af stærstu súlubyggðum í heimi (stærstu eru á Bretlandseyjum), en Súlan verpir beggja vegna Atlantshafsins.	
Válistategundir	Súla (VU). Stór súlubyggð er í Eldey. Súlubyggðir eru tiltölulega fáar en stórar og er tegundin talin þarfnast sérstakra verndaraðgerða og eftirlits. Súla er friðuð tegund (SPEC-2 og Bernarviðauki III).	
Vöktun	Líffræðistofnun Háskóla Íslands (Arnþór Garðarsson) hefur annast fuglatalningar. Fulltrúi Umhverfisstofnunar mældi sprungu í eyjunni í eftirlitsferð árið 2011 og er æskilegt að mæla sprunguna í hvert skipti þegar farið er í eyjuna til að fylgjast með gliðnun eyjunnar.	
Rannsóknir	Hægt er að fylgjast með súlunni í Eldey á vefsíðunni www.eldey.is .	
Annað	Farið var út í Eldey í desember 2011 vegna bilunar í vefmyndavél. Mikið var um netadræsur, netabúta og plastbönd sem fuglinn safnar í hreiðrin. Athuga þarf hvort ástæða er til að hreinsa svæðið. Fulltrúi Umhverfisstofnunar fór með í ferðina.	

Bronsskúlpptúr af Geirfugli hefur verið komið fyrir skammt frá fræðsluskiltum til minningar um tvo síðustu Geirfuglana í heiminum sem vegnir voru í Eldey 3 júní 1844.

	Fossvogsbakkar	Náttúruvætti
Friðlýst	Auglýsing nr. 326/1999 í Stjórnartíðindum B. Náttúruvætti.	
Stærð km	0,2 km ²	Stærð ha 17,8
Landvarsla	Umhverfis- og samgönguráð Reykjavíkur hefur umsjón með hinu friðlýsta svæði í umboði Umhverfisstofnunar og borgarstjórnar.	
Samningur	Gera skal sérstakan samning þar að lútandi sem umhverfisráðherra staðfestir. Slíkur samningur hefur ekki verið gerður.	
Skilti	Ekkert skilti er á svæðinu.	
Stígar	Göngustígur liggur rétt ofan náttúruvættisins. Vinsæl gönguleið.	
Framkvæmdir	Halda þarf lúpínu og þistli í skefjum. Hér vantar fræðsluskilti um svæðið.	
Annað	Svæðið er á appelsínugula lista Umhverfisstofnunar. Fylgjast þarf sérstaklega með að svæðið tapi ekki verndargildi sínu. Brýn þörf er á fræðsluskilti og fræðsluefni.	

	Gálgahraun	Friðland
Friðlýst	Auglýsing nr. 877/2009 í Stjórnartíðindum B. Náttúruvætti.	
Stærð km	1,1 km ²	Stærð ha 108,2
Landvarsla	Ruslatínsla fer fram reglulega, aðallega af sumarstarfsfólki á vegum Garðabæjar.	
Samningur	Umsjónar og rekstrarsamningur er milli Umhverfisstofnunar og Garðabæjar dags.6.okt.2009.	
Skilti	Fræðsluskilti um fugla er við strandstíginn. Fræðsluskilti um fornar leiðir í Gálgahrauni voru afhjúpuð þann 25. ágúst 2011, mættu þá um 60 manns sem tóku þátt í fræðslugöngu um hinar fornu leiðir í hrauninu með leiðsögn Jónatans Garðarssonar. Gerð og kostun fræðsluskiltanna tveggja var samstarfsverkefni Hraunavina og umhverfisnefndar.	
Framkvæmdir	Ungmenni frá atvinnuátaki bæjarins settu merkistikur meðfram nokkrum hinna fornu gönguleiða í Gálgahrauninu. Ruslatínsla fer fram reglulega, aðallega af samvinnustarfsfólki á vegum Garðabæjar, enda safnast mikið rusl vegna foks í hraungjótur og rekur á ströndina. Nemendur Sjálandsskóla tíndu rusl úr hrauni og fjöru í vor í tengslum við verkefnið „Hreinsun bæjarlandsins “ á vegum bæjarins og hlutu þeir styrk fyrir.	
Annað	Verndargildi svæðisins byggir m.a. á því að verndarsvæðið í Gálgahrauni er að mestu ósnortið. Forsendur friðlýsingar eru jarðmyndanir, gróðurfar, fuglalíf og menningarminjar.	
	Gróttá	Friðland
Friðlýst	Auglýsing nr. 13/1984 í Stjórnartíðindum B. Lýst friðland árið1974.	
Stærð km	0,4 km ²	Stærð ha 39,6
Lokunarákvaði	Vegna fuglaverndar er óheimilt að fara um svæðið frá 1. maí til 15. júlí.	
Samningur	Enginn formlegur samningur er til.	
Fræðsluáætlun	Fræðsluskilti um fuglalíf eru á Snoppu, á vegum Seltjarnarnesbæjar. Umhverfisstofnun áætla að setja upp skilti árið 2012. Bæklingur er til frá 2002. Á vegum Seltjarnarnesbæjar er fræðslumiðstöð í Gróttu og er sérstakt samkomulag um aðgengi að miðstöðinni á lokunartíma. Öflug fræðsla er á svæðinu og margs konar fræðslustarf.	
Skilti	Seltjarnarnesbær kom upp fræðsluskiltum um fuglalíf á svæðinu við Snoppu. Þar er einnig skilti sem sýnir að umferð með hunda er bönnuð allt árið. Einnig er gamalt skilti frá Umhverfisstofnun (Náttúruvernd Ríkisins) um að Gróttá sé friðland. Þar eru einnig skilti sem banna alla umferð í Gróttu á auglýstum lokunartíma (á íslensku og ensku).	
Stígar	Grjótlagður stígur liggur frá fjöru áleiðs að húsum. Unninn með veittu leyfi Umhverfisstofnunar 2008. Stígur liggur upp að flaggstöng. Hringsjá er uppi á Hamrinum	
Alþjóðasamningar	Krían er á Bernarviðauka III.	
Vöktun	Talning/rannsókn á fuglalífi er í höndum Seltjarnarnesbæjar, sem fengið hefur til sín sérfræðing (Jóhann Óla Hilmarsson) til verksins. Talning er framkvæmd annað hvert ár.	
Annað	Kríuvarp er í Gróttu og er hún alfriðuð. Á hverju ári stendur sveitarfélagið fyrir Gróttudegi þar sem almenningi er boðið í Gróttu til að kynna lífríki og náttúru staðarins. Tekið er á mótí skólahópum yfir vetrartímann. Fræðsluferðir eru farnar um lífríki fjörunnar og menningarsögu um vitann, sjósókn og útræði.	

Hamarinn	Náttúruvætti
-----------------	---------------------

Friðlýst	Auglýsing nr. 188/1984 í Stjórnartíðindum B. Náttúruvætti.
Stærð km	0,0 km ² Stærð ha 2,1
Landvarsla	Umhverfis og framkvæmdaráð Hafnarfjarðar hefur umsjón með framkvæmd friðlýsingar í umboði Umhverfisstofnunar og bæjarstjórnar.
Samningur	Ekki hefur formlegur samningur verið gerður þess efnis. Er í vinnslu.
Stígar	Stígur liggur upp að flaggstöng. Hringsjá er uppi á Hamrinum. Einnig var gerður stígur upp frá Flensborgarskóla fyrir nokkrum árum.
Framkvæmdir	Stígur upp að Hamri lagfærður 2011.

Háubakkar	Náttúruvætti
------------------	---------------------

Friðlýst	Auglýsing nr. 347/1983 í Stjórnartíðindum B. Náttúruvætti.
Stærð km	0,0 km ² Stærð ha 2,1
Landvarsla	Umhverfis- og samgönguráð Reykjavíkur hefur umsjón með hinu friðlýsta svæði í umboði Umhverfisstofnunar og borgarstjórnar.
Samningur	Gera skal sérstakan samning þar að lútandi sem umhverfisráðherra staðfestir. Slíkur samningur hefur ekki verið gerður.
Skilti	Reykjavíkurborg setti upp skilti árið 2009.

Annað	Svæðið er á appelsínugula lista Umhverfisstofnunar yfir þau svæði sem þarf að fylgjast sérstaklega með að tapi ekki verndargildi sínu.
--------------	--

Hleinar	Fólkvangur
----------------	-------------------

Friðlýst	Auglýsing nr. 399/2009 í Stjórnartíðindum B
Stærð km	0,3 km ² Stærð ha 32,3
Landvarsla	Umhverfis og framkvæmdaráð Hafnarfjarðar hefur umsjón með framkvæmd friðlýsingar í umboði Umhverfisstofnunar og bæjarstjórnar.
Samningur	Enginn formlegur samningur hefur verið gerður þess efnis.
Stígar	Gert er ráð fyrir merktum og stikuðum gönguleiðum í samræmi við deiliskipulag.

	Hlið	Fólkvangur
Friðlýst	Auglýsing nr. 549/2002 í Stjórnartíðindum B. Fólkvangur.	
Stærð km	0,4 km ²	Stærð ha 39,6
Landvarsla	Engin formleg landvarsla er á svæðinu.	
Samningur	Umsjónasamningur um Hlið er ekki til staðar.	
Skilti	Skilti er til staðar.	
Stígar	Götuslóði liggur inn á svæðið	
Öryggi	Á upplýsingaskiltum er varað við hálu fjörugrjóti og sjávarföllum.	
Alþjóðasamningar	Margæs, æðarfugl, rauðbrystingur, sendlingur og tildra eru ábyrgðartegundir á svæðinu. Tegundirnar eru á Bernarviðaukum II og III.	
Vöktun	Engin á vegum Umhverfisstofnunar. Margæs er vöktuð á Álftanesi á vegum Náttúrufræðistofnunar Íslands.	
Annað	Sveitarfélagið Álftanes mun, að höfðu samráði við Umhverfisstofnun, framkvæma nauðsynlegar aðgerðir til að almenningur geti notið hins friðlýsta svæðis, svo sem með lagningu göngustíga og uppsetningu fræðsluskilta. Lúpinu má sjá í gróðurlendi austast á svæðinu sem þyrfti að uppræta jafnóðum og áður en hún verður dreifðari.	

	Hvaleyrlón og Hvaleyrrahöfði	Fólkvangur
Friðlýst	Auglýsing nr. 397/2009 í Stjórnartíðindum B. Fólkvangur.	
Stærð km	0,4 km ²	Stærð ha 39,9
Lokunarákvæði	Umferð vélknúinna farartækja, þ.m.t. sjópotur (jet-ski), er óheimil í friðlandinu. Þó er eigendum bátaskýla við Hvaleyrlón heimilt að sigla að skýlunum, en þeim ber að tryggja að ekki hljótist af mengun vegna spilliefna. Í samræmi við samþykkt um hundahald er óheimilt að hafa hunda í fólkvanginum án fylgdar.	
Landvarsla	Umhverfis og framkvæmdaráð Hafnarfjarðar hefur umsjón með framkvæmd friðlýsingar í umboði Umhverfisstofnunar og bæjarstjórnar.	
Samningur	Enginn formlegur samningur hefur verið gerður þess efnis.	
Stígar	Gönguleið samkvæmt aðalskipulagi.	

Kaldárhraun og Gjárnar	Náttúruvætti
-------------------------------	---------------------

Friðlýst	Auglýsing nr. 396/2009 í Stjórnartíðindum B.		
Stærð km	2,1 km ²	Stærð ha	208,9
Landvarsla	Umhverfis og framkvæmdaráð Hafnarfjarðar hefur umsjón með framkvæmd friðlýsingar í umboði Umhverfisstofnunar og bæjarstjórnar.		
Samningur	Ekki hefur formlegur samningur verið gerður þess efnis. Er í vinnslu.		
Fræðsluáætlun	Fræðsluskilti frá Rotarýklúbbi Hafnarfjarðar stendur rétt fyrir utan mörk náttúruvættisins.		
Stígar	Göngustígar og akstursvegur eru innan svæðisins. Kaldárstígur er gömul gata sem tengist selbúskap.		
Annað	Vatnsverndarsvæði.		

Kasthúsatjörn	Friðland
----------------------	-----------------

Friðlýst			
Stærð km	0,0 km ²	Stærð ha	4,2
Lokunarákvæði	Á varptíma, frá 1. maí til 1. júlí, er umferð fólks um friðlandið við Kasthúsatjörn takmörkuð		
Landvarsla	Umhverfisnefnd Sveitarfélagsins Álftaness hefur umsjón með friðlandinu í umboði Umhverfisstofnunar og sveitarstjórnar.		
Samningur	Ekki hefur verið gerður formlegur umsjónasamningur.		
Fræðsluáætlun	Umhverfisstofnun hefur látið útbúa upplýsinga og fræðsluskilti í samræmi við skilti á öðrum friðlýstum svæðum. Ekki hefur fengist leyfi frá sveitarfélaginu til að setja það upp.		
Skilti	Upplýsingaskilti er á svæðinu um umhverfi Kasthúsatjarnar og um fuglalíf		
Stígar	Gömul ökuslóð er sunnan með tjörninni að fjörunni og bílastæði. Gömul ökuslóð meðfram fjörunni er notuð sem göngustígur.		
Framkvæmdir	Fjörुकamburinn hefur verið hækkaður og styrktur með sjóvörnum.		
Alþjóðasamningar	Bernarsamningurinn. 2010 Countdown- Álftanes og líffræðilegur fjölbreytileiki. Unnið er að markmiðinu um að stöðva tap á líffræðilegum fjölbreytileika.		
Vöktun	Engin formleg vöktun er í gangi en samkvæmt greinargerð Verkfræðistofu Sigurðar Thoroddsen um endurheimt votlendis hefur tjörnin breytt sér nokkuð eftir tilkomu sjóvarnargarðs. Gæti þurft rás þar til að viðhalda lífríki. Grunnvatnsstaða landsins lækkar og efstu jarðvegslög þorna. Við það verða gróðurfarsbreytingar þar sem votlendistegundir hopa og þurrlendistegundir sækja á.		
Rannsóknir	Engar rannsóknir eða tilraunir eru í gangi.		
Annað	Umferð er stýrt með leiðbeiningum en skýra þarf betur hvað það þýðir að umferð manna sé takmörkuð á tímabilinu 1. maí til 1. júlí. Lausaganga hunda er ekki leyfð á svæðinu. Samþykkt bæjarstjórnar Álftaness um kattahald tekur á lausagöngu og lagt er til að leggja út lífgildirur fyrir ketti og um leið minka. Vegna nábylis við byggð er hætta á að framandi og jafnvel ágengar gróðurtegundir nái sé á strik s.s. skógarkerfill og lúpína. Slíkar tegundir þarf að uppræta jafnóðum.		

Fulltrúar Umhverfisstofnunar fóru á svæðið sumarið 2011 og var þar að sjá bæði lausa hunda og ketti innan friðlandsins. Athygli vakti að hross ganga innan hestagirðingar á stórum hluta friðlandsins alveg niður að tjörninni.

Kasthúsatjörn og fjaran við tjörnina	Fólkvangur og friðland
---	-------------------------------

Friðlýst	Auglýsing nr. 663/2002 í Stjórnartíðindum B. Friðland. Auglýsing nr. 663/2002 í Stjórnartíðindum B. Fólkvangur.		
Stærð km	0,2 km ²	Stærð ha	21,6
Lokunarákvæði	Á varptíma, frá 1. maí til 1. júlí, er umferð fólks um aðliggjandi friðland takmörkuð.		
Samningur	Umhverfisnefnd á vegum sveitarfélagsins hefur umsjón með friðlandinu í umboði Umhverfisstofnunar og sveitarstjórnar Álftanes. Ekki hefur verið gerður formlegur samningur þess efnis.		
Fræðsluáætlun	Umhverfisstofnun hefur látið útbúa upplýsingaskilti í samræmi við skilti á öðrum friðlýstum svæðum. Ekki hefur fengist leyfi frá sveitarfélaginu til að setja það upp.		
Skilti	Skilti er við Kasthúsatjörn.		
Stígar	Gömul ökuslóð fyrir ofan fjöru. Vegurinn tengist útivistarstígum á Álftanesi.		
Öryggi	Sjóvarnargarður hefur skemmst og honum er viðhaldið. Á garðinum eru merki sem vara við flæðihættu.		
Alþjóðasamningar	Margæs, æðarfugl, rauðbrystingur, sendlingur og tildra eru ábyrgðartegundir. Tegundirnar eru á Bernarvíðaukum II og III.		
Vöktun	Margæs er vöktuð á Álftanesi á vegum Náttúrufræðistofnunar Íslands.		
Annað	Sveitarfélagið tekur þátt í norrænu verkefni um líffræðilegan fjölbreytileika ("countdown 2010"). Aðgengi að svæðinu er gott og ákjósanlegt til útikennslu. Svæðið er friðland en ekki náðist að friða alla Kasthúsatjörn. Vilji er til að stækka verndarsvæði. VST hefur útbúið skýrslu (2007) varðandi endurheimt votlendis. Vilji er hjá umhverfisnefnd til að endurheimta votlendi.		

Laugarás	Náttúruvætti
-----------------	---------------------

Friðlýst	Auglýsing nr. 41/1982 í Stjórnartíðindum B. Náttúruvætti.		
Stærð km	0,0 km ²	Stærð ha	1,5
Landvarsla	Umhverfis- og samgönguráð Reykjavíkur hefur umsjón með hinu friðlýsta svæði í umboði Umhverfisstofnunar og borgarstjórnar.		
Samningur	Gera skal sérstakan samning þar að lútandi sem umhverfisráðherra staðfestir. Slíkur samningur hefur ekki verið gerður.		
Fræðsluáætlun	Svæðið er kjörið fræðslusvæði.		
Skilti	Skilti á vegum Reykjavíkurborgar eru á svæðinu.		
Framkvæmdir	Ástæða friðlýsingar svæðisins var að halda opnu svæði þar sem unnt er að skoða jökulrispað berg. Brýnt er að koma í veg fyrir að lúpína og annar garðagróður þeki klappirnar. Í samræmi við samþykkt hefur Reykjavíkurborg látið slá lúpínu innan verndarsvæðisins 2011 og undanfarin ár. Til athugunar er að halda hluta svæðisins betur opnu með eyðingu lúpínu.		
Annað	Svæðið er á appelsínugula lista Umhverfisstofnunar yfir þau svæði sem þarf að fylgjast sérstaklega með að tapi ekki verndargildi sínu. Srarfsmenn Umhverfisstofnunar fóru á svæðið sumarið 2011. Mikið var af lúpínu á svæðinu.		

Litluborgir	Náttúruvætti
--------------------	---------------------

Friðlýst	Auglýsing nr. 395/2009 í Stjórnartíðindum B. Náttúruvætti.		
Stærð km	0,1 km ²	Stærð ha	10,6
Landvarsla	Umhverfis og framkvæmdaráð Hafnarfjarðar hefur umsjón með framkvæmd friðlýsingar í umboði Umhverfisstofnunar og bæjarstjórnar.		
Samningur	Enginn formlegur samningur hefur verið gerður þess efnis.		
Annað	Verndun sérstæðra jarðmyndana		

Rauðhólar	Fólkvangur
------------------	-------------------

Friðlýst	Auglýsing nr. 185/1974 í Stjórnartíðindum B. Fólkvangur. Fyrst friðlýst sem náttúruvætti 1961		
Stærð km	1,3 km ²	Stærð ha	130,2
Landvarsla	Umsjón með fólkvanginum er í höndum Umhverfis- og samgöngusviðs Reykjavíkurborgar (Heilbrigðiseftirlitsins) þar sem um vatnsverndarsvæði er að ræða.		
Stígar	Gamlar slóðir tengdar efnistöku liggja um hluta svæðisins. Töluvert reiðleiðakerfi er innan svæðisins. Hestagerði er við Elliðavatnsveg.		
Vöktun	Rauðhólar eru á vatnsverndarsvæði.		
Annað	Aðili frá Umhverfisstofnun fór í eftirlit á svæðið sumarið 2011. Víða eru reið- og gönguleiðir sem eru illa afmarkaðar. Þarf að gera úttekt á ástandi svæðisins með tilliti til verndargildis. Starfsmaður Umhverfisstofnunar fór á svæðið 2011. Lagaðir voru kaðlar og svæðið gengið.		

	Reykjanesfólkvangur	Fólkvangur
Friðlýst	Auglýsing nr. 520/1975 í Stjórnartíðindum B. Fólkvangur. Aðildarferli sveitarfélagsins Voga lokið , breyting á auglýsingu í stjórnartíðindi í undirbúningi.	
Stærð km	292,6 km ²	Stærð ha 29.262,7
Lokunarákvaði	Vegagerðin lokaði Djúpavatsleið, (F - vegur) með varanlegum hætti í lok nóvember 2011 til vors 2012.	
Landvarsla	Landvörður með landvarðaréttindi á vegum stjórnar Reykjanesfólkvangs sinni landvörslu frá 1. maí - 1. október.2011. Í hlutastarfi frá 1 október til 1 janúar 2012.	
Fræðsluáætlun	Upplýsingaþjónusta á vegum landvarðar á viðverutíma í Seltúni. Unnið er að Stjórnunaráætlun ásamt vefsíðu fyrir Reykjanesfólkvang.	
Skilti	5 fræðsluskilti við Seltún , 16 skilti er banna utanvegaakstur, varúðarskilti við Krýsuvíkurborg þarfnast endurnýjunar.	
Stígar	Allar þjóð/gönguleiðir innan fólkvangs eru stikaðar og upphafsmerktar á vegum Ferðamálasamtaka Suðurnesja. Reykjavegur er stikuð leið í gegnum fólkvanginn.	
Öryggi	Öryggisskilti eru við hverasvæðið við Seltún. Aðvörunarskilti á Krýsuvíkurborgi, þarfnast endurnýjunar. Björgunarsveitin Þorbjörn sá um eftirlit og viðhald fjárhólfs og hafði vikulega, dags viðveru í fólkvanginum sl sumar. Lögreglan á Suðurnesjum sinni útköllum á svæðinu og tilfallandi eftirlitsferðum.	
Framkvæmdir	Seltún /þjónustuhús aðbúnaður húsa bættur sumarið 2011 og salerni tengt vatnslögn. Verkefnisstjóri á vegum Umhverfisstofnunar í samvinnu við SEEDS og Veraldarvini unnu að endurbótum á göngustíga og pallakerfi Seltúns og að hellinum Leiðarenda þar sem einnig voru útbúnir leiðarar til verndar hellisopi. Einnig var smíðaður pallur við WC í Krókamýri. 10 skilti er banna utanvegaakstur sett upp.	
Válistategundir	Naðurtunga er talin í nokkurri hættu (LR) skv. válista NÍ, talsvert útbreidd við hverri norðan Trölladyngju.	
Vöktun	Í.S.O.R landsig/ris mælingar, jarðskjálftavöktun. Veðurstofa Kleifarvatn.	
Rannsóknir	„Skipulagsforsendur og matsferlar vegna vegslóða“ verkefni styrkt af nýsköpunarsjóði námsmanna höfundur Gísli R Guðmundsson , umsjón Andrés Arnalds og Auður Sveinsdóttir.	
Annað	Svæðið flokkast á rauðan lista Umhverfisstofnunar vegna mikils álags og þarfnast aðgerða. samkvæmt S.V.Ó.T greiningu svæðisins eru kaflar STYRKLEIKA , VEIKLEIKA OG ÓGNA enn í sama gildi og ógnir að aukast vegna álagsskemmda af völdum aukinar umferðar almennings og landnotkunar af ýmsu tagi. Er varðar kafla um tækifæri var unnið að öllum ábendingum rauða listans á vegum stjórnar fólkvangs,nema því að fjarlægja girðingar. Eldborg undir Geitahlíð er innan marka fólkvangs og er friðlýst náttúruvætti. Heilsárs ferðamennska er viðvarandi í Reykjanesfólkvangi.	

Skerjafjörður innan Garðabæjar	Búsvæði
---------------------------------------	----------------

Friðlýst Auglýsing nr. 878/2009 í Stjórnartíðindum B. Búsvæði.

Stærð km 4,3 km² **Stærð ha** 427,6

Samningur 6 október 2009 var undirritaður samningur milli Umhverfisstofnunar og Garðabæjar um umsjón og rekstur svæðis.

Framkvæmdir Ruslatínsla fer fram reglulega, af sumarvinnustarfsfólki á vegum Garðabæjar, enda safnast mikið rusl vegna foks og rekur á fjöru.

Alþjóðasamningar Svæðið hefur alþjóðlegt verndargildi vegna fuglategunda, svo sem rauðbrystings og margæsar og einnig er svæðið mikilvægt vegna marhálms, en plantan hefur takmarkaða útbreiðslu hér á landi og er ein aðalfæðutegund margæsar.

Annað Fræðslugildi svæðisins er hátt með tilliti til lífríkis og aðgengi að svæðinu er gott, en strandlengjan er vinsæl til útivistar og fjörðurinn til skemmtisiglinga.

Stekkjahraun	Fólkvangur
---------------------	-------------------

Friðlýst Auglýsing nr. 398/2009 í Stjórnartíðindum B. Fólkvangur.

Stærð km 0,2 km² **Stærð ha** 15,9

Lokunarákvæði Akstur vélknúinna farartækja er óheimill á stígum í fólkvanginum, nema til viðhalds stígakerfis

Landvarsla Umhverfis og framkvæmdaráð Hafnarfjarðar hefur umsjón með framkvæmd friðlýsingar í umboði Umhverfisstofnunar og bæjarstjórnar.

Samningur Enginn formlegur samningur hefur verið gerður þess efnis.

Stígar Stígar eru samkvæmt deiliskipulagi umhverfis Stekkjarhraunið. Leiksvæði er til staðar.

Annað Horblaðka og starir eru fágætar tegundir sem vaxa í votlendisblettum í Stekkjarhrauni.

Tröllabörn	Náttúruvætti
-------------------	---------------------

Friðlýst Auglýsing nr. 294/1983 í Stjórnartíðindum B. Náttúruvætti

Stærð km 0,0 km² **Stærð ha** 4,7

Landvarsla Umhverfisiráð Kópavogs hefur umsjón með framkvæmd friðlýsingar í umboði Umhverfisstofnunar og bæjarstjórnar. Enginn samningur hefur verið gerður þess efnis.

Skilti Fræðsluskilti á vegum Kópavogsbæjar er á svæðinu.

Stígar Malarstígur 1,5 m breiður liggur um hluta svæðisins. Lítið bílaplan á svæðinu veitir aukið aðgengi.

Annað Starfsmenn Umhverfisstofnunar fóru á svæðið sumarið 2011. Mikið var af rusli í gjótum innan hins friðlýsta svæðis.

	Valhúsa hæð	Náttúruvætti
Friðlýst	Auglýsing nr. 81/1998 í Stjórnartíðindum B. Náttúruvætti.	
Stærð km	0,0 km ²	Stærð ha 1,7
Landvarsla	Umhverfisnefnd Seltjarnarness hefur eftirlit með framkvæmd friðlýsingar.	
Skilti	Skilti er á svæðinu á vegum Seltjarnarnesbæjar og Lionsklúbbsins.	
Stígar	Stígakerfi Seltjarnarnesbæjar. Hring sjá á vegum Seltjarnarnesbæjar.	
Annað	Gera þyrfti úttekt og endurmeta verndargildi svæðisins. Gamall steinstöpull er landmælingarsteinn. Starfsmenn Umhverfisstofnunar fóru á svæðið sumarið 2011. Mikið var um rusl á svæðinu. Laga þyrfti til í rústum sem finnast á svæðinu. Göngustíga er að finna innan svæðisins en þeim er ekki viðhaldið. Lúpinu var að finna innan náttúruvættisins.	
	Varmárósar	Friðland
Friðlýst	Auglýsing nr. 506/1987 í Stjórnartíðindum.	
Stærð km	0,1 km ²	Stærð ha 9,6
Lokunarákvæði	Umferð vélknúinna farartækja er óheimil innan marka friðlandsins. Óheimilt er að hafa hunda lausa innan friðlandsins. Öll meðferð skotvopna sem og veiðar eru bannaðar innan friðlandsins.	
Samningur	Enginn formlegur samningur hefur verið gerður við sveitarfélagið. Unnið er að gerð samnings.	
Fræðsluáætlun	Umhverfisstofnun áætlað að setja upp skilti 2012.	
Válistategundir	Fitjasef (CR) annar af tveimur fundastöðum á landinu.	
Rannsóknir	Margs konar rannsóknir hafa farið fram á svæðinu í tengslum við umhverfismat.	
Annað	Fylgjast þarf með hestamennsku og reiðleiðum í nágrenni friðlýsta svæðisins. Framkvæmdir í Leirvogstungu gætu haft áhrif á leirur við Varmárósa.	

Vífilsstaðavatn	Friðland
------------------------	-----------------

Friðlýst	Auglýsing nr. 1064/2007 í Stjórnartíðindum B. Friðland.		
Stærð km	1,9 km ²	Stærð ha	188,3
Lokunarákvæði	Samkvæmt tilmælum umhverfisnefndar samþykkti bæjarstjórn bann við umferð hunda um varptímann í friðlandinu. Tímabilið 15. apríl til 1. júlí. Utan varptíma skulu hundar vera í taumi.		
Landvarsla	Er á vegum Garðabæjar.		
Samningur	Umsjónar og rekstrarsamningur er milli Umhverfisstofnunar og Garðabæjar dags.6.okt.2009.		
Fræðsluáætlun	Fræðsla um lífríki Vífilsstaðavatns og umhverfi. Árleg útikennsla hefur verið í boði umhverfisnefndar fyrir 6.bekk í grunnskólum Garðabæjar.		
Skilti	Fræðsluskilti við vatnið eru á vegum Garðabæjar. Garðabær hefur gefið út kennslubók fyrir grunnskóla.		
Stíggar	Malarstígur liggur umhverfis vatnið. Göngu- og hlaupaleið er um 2,6 km. Á svæðinu er skýli með útsýni yfir vatnið. Göngubrú yfir stíflu tengir gönguleiðina umhverfis vatnið saman. Bryggja við vesturbakkann opnar Snæfellsbær aðgengi fatlaðra að vatninu. Fjórir bekkir og tvö útivistarborð eru við gönguhringleiðina umhverfis vatnið. Fjórir rusladallar við gönguleið, sem tæmdir eru vikulega.		
Framkvæmdir	Útivistarstígnum umhverfis vatnið er árlega viðhaldið s.s. ótal drenörum undir stíginn. Minjum um fyrstu vatnsveituna í Garðabæ, dælukofi með torfi við Vífilsstaðalæk, er haldið við. Sérstakt atvinnuáttak er á vegum Garðabæjar við klippingu og slátt lúpínu er á þeim tíma sem hún er viðkvæmust fyrir áreiti í júní. Verkefninu verður haldið áfram næsta sumar 2012. Girðingar hafa verið fjarlægðar umhverfis Vífilsstaðavatn.		
Vöktun	Vöktun á lífríki Vífilsstaðavatns hefur staðið frá árinu 1998 á vegum umhverfisnefndar Garðabæjar (Bjarni Jónsson Veiðimálastofnun). Rannsókn Náttúrufræðistofnunar Íslands á gróðurþekju friðlandsins er í vinnslu 2011-2012 á vegum umhverfisnefndar Garðabæjar.		
Annað	Lúpína hefur breiðst hratt út um friðlandið undanfarin ár, unnið hefur verið á henni með slætti og klippingu. Skógarkerfill breiðist út frá Vífilsstöðum í eigu ríkisins, sem ógnar friðlandinu.		

Víghólar	Náttúruvætti
-----------------	---------------------

Friðlýst	Auglýsing nr. 778/1983 í Stjórnartíðindum B. Náttúruvætti.		
Stærð km	0,0 km ²	Stærð ha	1,4
Landvarsla	Umhverfisráð Kópavogs hefur umsjón með framkvæmd friðlýsingar í umboði Umhverfisstofnunar og bæjarstjórnar. Ekki hefur verið gerður formlegur samningur þess efnis.		
Skilti	Fræðsluskilti er á vegum Kópavogsbæjar		
Stíggar	Stígakerfi Kópavogsbæjar. Hringsjá á vegum bæjarins.		
Annað	Gera þarf úttekt á ástandi og verndargildi svæðisins.		

	Andakíll	Búsvæði
Friðlýst	Auglýsing nr. 338/2011 í Stjórnartíðindum B. Búsvæði fugla. Friðlýsingin tók gildi 2. febrúar þegar Hvanneyri, friðlýst árið 2002, var stækkað og hlaut nafnið Andakíll.	
Stærð km	30,9 km ²	Stærð ha 3.085,3
Lokunarákvæði	Óheimilt er að brenna sinu eftir 15. apríl	
Landvarsla	Dr. Ragnhildur Sigurðardóttir var 1. September 2011 ráðinn sem forstöðumaður setursins og umsjónarmaður svæðisins.	
Samningur	Umsjón og rekstur er í höndum Votlendisseturs Landbúnaðarháskóla Íslands á Hvanneyri samkvæmt samningi við Umhverfisstofnun.	
Fræðsluáætlun	Svæðið er notað töluvert mikið í kennslu við Landbúnaðarháskóla Íslands á Hvanneyri. Enn fremur er svæðið nýtt til fræðslu við grunnskóla og leikskóla á Hvanneyri, en báðir skólar eru með grænfána.	
Skilti	Skilti hefur verið gert fyrir Votlendissetrið og verndarsvæðið en því hefur ekki verið komið fyrir á endanlegan stað.	
Stígar	Gamli slóðar eru á svæðinu vegna landbúnaðar. Reiðstígar eru á hluta svæðisins sem einnig eru nýttir sem göngustígar.	
Framkvæmdir	Fjarlægðir voru 3 km af gaddavírgirðingum sumarið 2011. Gönguleiðakort var hannað fyrir svæðið. Framkvæmdir hófust við fyrsta áfanga uppbyggingar á Votlendissetrinu sjálfu við Vatnshamravatn.	
Alþjóðasamningar	Umsókn um listun svæðisins á lista Ramsarsamningsins er í lokavinnslu, sótt verður um viðurkenningu svæðisins sem Ramsarsvæðis snemma árs 2012.	
Válistategundir	Tegundir í bráðri hættu; (CR): Brandönd Tegundir í hættu; (EN): Haförn. Blesgæs hefur verið friðuð ótímabundið frá 12. Júní 2006 .	
Vöktun	Blesgæs hefur verið vöktuð árum saman af erlendum aðilum. Vetrartalningar fugla hafa staðið yfir í nokkur ár á svæðinu. Árið 2011 hófst undirbúningur að heildstæðri vöktunaráætlun fyrir verndarsvæðið og samþætting vöktunar og kennslu. Veiðimálastofnun sinnir vöktun á veiði í Andakílsá og Hvítá og vaktar flundru í ósum Andakílsár og Hvítár.	
Rannsóknir	Svæðið hefur verið nýtt í rannsóknir við Landbúnaðarháskóla Íslands. Gert er ráð fyrir að rannsóknir á svæðinu aukist til muna þegar heildstæð vöktunaráætlun liggur fyrir og hefur verið fjármögnuð.	
Annað	Göngustígakort hefur verið hannað af svæðinu, en gert er ráð fyrir að það verði prentað fljótlega eftir áramót 2012. Unnið er að undirbúningi verndaráætlunar fyrir svæðið. Votlendissetrið hefur skrifstofuáðstöðu í aðalbyggingu Landbúnaðarháskóla Íslands á Hvanneyri. Verið er að standsetja stórt húsnæði við Vatnshamravatn sem framtíðaraðstöðu fyrir setrið, rannsóknir, kennslu og fyrir fræðslu fyrir almenning.	

Blautós og Innstavogsnes**Friðland****Friðlýst**

Auglýsing nr. 166/1999 í Stjórnartíðindum B. Lýst friðland 1977.

Stærð km

2,9 km²

Stærð ha

295,0

Landvarsla

Svæðalandvarsla í Borgarbyggð á vegum Umhverfisstofnunar yfir tímabilið 1. júní til 18. ágúst.

Samningur

Samnings drög eru til.

Fræðsluáætlun

Áætlað er að setja upp skilti árið 2014 af Umhverfisstofnun.

Skilti

Skilti um friðlandið vantar. Eingöngu er þar skilti þar sem fólki er bent á að fara með gát á varptíma og að lausaganga hunda, hestaferðir er bönnuð á þeim tíma.

Stígur

Göngustígur liggur meðfram ströndinni. Troðningar hafa myndast út frá stígakerfi bæjarins út á Innstavogsnes.

Framkvæmdir

Nauðsynlegt er að gera göngustíg út á nesið, sem mun gera það að verkum að umferð fólks um nesið fer í einn ákveðinn farveg. Einnig er nauðsynlegt að setja upp einhverskonar skilti við mörk friðlandsins, sem segir ferðafólki hverju það má eiga von á í friðlandinu, hvað beri að varast og hvað sé bannað (t. d. vegna varptíma).

Alþjóðasamningar

Margæsin er ábyrgðartegund og á Bernarviðauka III.

Vöktun

Á grannsvæði friðlandsins hafa margæsir verið veiddar til árlegra merkinga.

Annað

Skipulags- og umhverfisnefnd kaupstaðarins hefur verið að vinna að því að láta leggja göngustíg út friðlandið. Orkuveita Reykjavíkur hefur gefið vilyrði fyrir styrk til verkefnisins en framkvæmdir hafa þó ekki hafist enn sem komið er. Hugmyndin er sú að jafnhliða stígagerð verði komið upp upplýsingaskilti á mörkum svæðisins. Hesthúsahverfi er í útjaðri, upp að línu, hrossum haldið af friðlandi, hestatúrar fá leyfi til að fara út í friðlandið einu sinni á ári á haustin. Hreinsa mætti fjöruna.

Breiðafjörður**Sérlög****Friðlýst**

Svæðið er verndað með lögum nr. 54/1995 um vernd Breiðafjarðar.

Stærð km

2.874,0 km²

Stærð ha

287.400,0

Fræðsluáætlun

Á vefslóðinni breidarfjordur.is er að finna ítarlegar upplýsingar um svæðið í heild sinni ásamt verndaráætlun og lögum er gilda um svæðið.

Annað

Verndarsvæði Breiðafjarðar heyrir líka til Vesturlands og Vestfjarða Verndaráætlun fyrir Breiðafjörð var samin af Guðríði Þorvarðardóttur og gefin út 10. október 2001. Hún var unnin á vegum Breiðafjarðarnefndar í samræmi við 4. gr. laga nr. 54/1995 um vernd Breiðafjarðar og hlaut staðfestingu umhverfisráðherra. Áætlunin nær til fimm ára og er framkvæmd hennar í höndum Breiðafjarðarnefndar. Endurnýjuð verndaráætlun nær til ársins 2015.

Friðlýst

AUGLÝSING NR. 47/1977 Í STJÓRNARTÍÐINDUM B

Stærð km10,0 km²**Stærð ha**

1.002,0

Lokunarákvæði

Beit búfjár er óheimil á friðlandinu.
Akstur utan vega og merktra slóða er óheimill.

Landvarsla

Eftirlit landvarða frá Þjóðgarðinum Snæfellsjökli.

Fræðsluáætlun

Áætlað er að setja upp skilti árið 2013 af Umhverfisstofnun

Skilti

3 skilti eru í friðlandinu með almennum upplýsingum um svæðið, göngu- leiðakorti og náttúrufarslýsingum. Vegpóstar eru til staðar sem vísa fólki á gönguleiðir.

Stígar

Helstu gönguleiðir í friðlandinu eru merktar og eru gönguferðir skipulagðar undir leiðsögn landvarða frá Þjóðgarðinum Snæfellsjökli á sumrin. Göngu- stígar hafa verið lagfærðir lítillga en vinna þarf frekar í því.

Framkvæmdir

Unnið hefur verið að stækkun bílastæðis við hótél og kirkju. Bundið slitlag er komið frá aðalvegi og niður að kirkjunni. Girðingar voru endurnýjaðar í Búðahrauni árið 2007 og verða endurbættar árlega eða eftir því sem þurfa þykir.

Annað

Árið 1703 var reist kirkja að Búðum og var hún endur- reist árið 1848. Árið 1984 var kirkjan flutt í heilu lagi úr gamla kirkjugarð-inum á núverandi grunn. Kirkjan var endurgerð í þeirri mynd sem hún var talin hafa verið 1848. Hún var endurvígð 1987 og er friðuð safnkirkja í eigu Þjóðminjasafns Íslands en er í vörslu sóknarnefndar.

	Einkunnir	Fólkvangur
Friðlýst	Auglýsing nr. 480/2006 í Stjórnartíðindum B. Fólkvangur.	
Stærð km	2,7 km ²	Stærð ha 265,9
Landvarsla	Engin á vegum Umhverfisstofnunar. Umsjónarnefnd Einkunna, Skógræktarfélag Borgarfjarðar og umhverfis- og landbúnaðarfulltrúi vakta svæðið og sjá um alla umhirðu innan þess.	
Samningur	Samningur er milli Umhverfisstofnunar og Borgarbyggðar um að umsjón og rekstur svæðisins verði á höndum sveitarfélagsins staðfestur af umhverfisráðherra 19. maí 2006.	
Fræðsluáætlun	Útivistarbæklingur kom út sumarið 2007. Sá bæklingur liggur á helstu ferðapjónustustöðum í Borgarbyggð.	
Skilti	Ýmiskonar skilti voru sett upp haustið 2008. Umhverfisstofnun sá um hönnun og ráðgjöf við gerð skiltanna, en texti, efniskostnaður og uppsetning var á vegum sveitarfélagsins. Borgarbyggð lét setja upp nýjan vegvísi við Þjóðveg 1 með styrk frá Menningarráði Vesturlands árið 2010. Keyptar voru myndir og skilti frá Jóni Hlíðberg sem sett var upp við Álatjörn sumarið 2011.	
Stígur	Stígakerfið er allt á vegum Borgarbyggðar, bæði merktir reiðvegi og gönguleiðir. Meirihluti þessara stíga var kominn áður en svæðið var gert að fólkvangi. Leiðir voru stikaðar af nefndafólki í umsjónarnefndinni árið 2008 og hefur verið haldið við af þeim síðan. Árið 2009 var lagður 2,1 km af göngustíg. Framkvæmdir við tvö bílastæði, tvo áningastaði, hjólastólafæra gönguleið og bryggju við Álatjörn var lokið sumarið 2009. Bætt var efni í gamla stíga sumarið 2010 og 2011. Í nokkur ár hefur verið sótt um styrki til að gera flotbrýr á nokkrum stöðum við göngustíginn yfir mýrarsvæðið þ.e. þar sem hann er blautastur. Ekki hefur fengist styrkur til þess verks en sú stígagerð verður sett í forgang um leið og fjármagn leyfir.	
Framkvæmdir	Sett voru pinnahlið á þremur stöðum til að varna akstri á göngustígum og reiðleiðum og sett upp skilti á nokkrum stöðum sem banna akstur og reiðvegamerkingar. Aðallega var þó um að ræða viðhaldsverkefni árið 2011.	
Vöktun	Engin verndaráætlun er til fyrir svæðið. Deiliskipulag á vegum sveitarfélagsins er í vinnslu. Ræktunaráætlun að beiðni Umhverfisstofnunar er lokið.	
Rannsóknir	Lífriki Álatjarnar hefur verið rannsakað af Veiðimálastofnun fyrir umsjónarnefndina. Nokkrar rannsóknir eru fyrirhugaðar á vegum umsjónarnefndarinnar en þær eru enn á umræðustigi.	
Annað	Skátaskáli er innan fólkvangsins og hestagerði. Fyrirhugað deiliskipulag gerir auk áður nefndra framkvæmda ráð fyrir aukningu reiðvega og bættu hestagerði, náttúruskóla og fuglaskoðunarhúsi, viðhaldi núverandi skógar og aukningu birkiskógar í norðanverðum fólkvangnum og á svæðinu við skátaskálann. Í forgangi er þó að koma upp salernisaðstöðu á svæðinu.	

	Eldborg í Hnappadal	Náttúruvætti
Friðlýst	Auglýsing nr. 309/1974 í Stjórnartíðindum B. Náttúruvætti.	
Stærð km	1,2 km ²	Stærð ha 125,0
Landvarsla	Landvörður á vegum Umhverfisstofnunar sá um svæðalandvörslu í Borgarbyggð frá 1. júní til 16. ágúst.	
Skilti	Á bílastæði við Snorrastaði eru leiðbeiningar fyrir göngufólk og reiðleið. Einnig er skilti með loftmynd af svæðinu og upplýsingar af hálfu Umhverfisstofnunar.	
Framkvæmdir	Sjálfbóðaliðar Umhverfisstofnunar komu í eina viku og lagfærðu gönguleiðir sumarið 2011.	
Annað	Bílastæði á Snorrastöðum. Stígur er frá Bílastæði og upp á Eldborgina. Vinnu við göngustíga er ekki lokið. Einnig þarf að klippa birki og fjarlægja annan gróður úr göngustíg.	

	Flatey	Friðland
Friðlýst	Auglýsing nr. 395/1975 í Stjórnartíðindum B. Friðland.	
Stærð km	0,8 km ²	Stærð ha 84,5
Lokunarákvæði	Vegna fuglaverndar er óheimilt að fara um friðlandið frá 15. apríl til 15. ágúst.	
Fræðsluáætlun	Áætlað er að setja upp skilti árið 2014.	
Skilti	Skilti eru til staðar. Kanna þarf ástand þessara skilta.	
Stígar	Moldartroðningar liggja um svæðið.	
Alþjóðasamningar	Samkvæmt Bernarsamningnum (viðauki II) ber að vernda búsvæði þórshana. Hér á landi hefur búsvæðum verið raskað vegna framkvæmda.	
Válistategundir	Þórshani (EN). Þórshana verpa á Íslandi, Svalbarða, Grænlandi, Rússlandi, Kanada og Alaska.	
Annað	Friðlandið fellur innan verndarsvæðis Breiðafjarðar sbr. lög nr. 54/1995. Gera þarf úttekt á ástandi og verndargildi svæðisins.	

	Geitland	Friðland
Friðlýst	Auglýsing nr. 283/1988 í Stjórnartíðindum B. Friðland.	
Stærð km	122,8 km ²	Stærð ha 12.281,7
Lokunarákvæði	Beitarfriðun.	
Landvarsla	Landvörður á vegum Umhverfisstofnunar sá um svæðalandvörslu í Borgarbyggð frá 1. júní til 16. ágúst.	
Skilti	Aðkomu- og fræðsluskilti sett upp 2011.	
Framkvæmdir	Mikið magn af rusli var fjarlægt sl sumar af svæðinu.	
Vöktun	Náttúrustofa Vesturlands gerði gróðurfarsúttekt á Húsafellsskógi og Geitlandi árið 2010. Þar er lagt er gegn breytingum á friðun svæðisins og lagt til að svæðið verði friðað fyrir beit eins og verið hefur. Fylgst verði með gróðurframvindu á svæðinu með vöktun, t.d. á 5 ára fresti, og að endurmæla gróðursnið sem voru lögð út síðastliðið sumar.	
Annað	Svæðið er á appelsínugula lista Umhverfisstofnunar yfir þau svæði sem þarf að fylgjast sérstaklega með að tapi ekki verndargildi sínu. Samkvæmt gróðurfarsúttektinni er mikið áfok sands og stutt í gróðurmörk á alla kanta. Svæðið er því mjög viðkvæmt fyrir öllu álagi. Frekara álag vegna beitar getur auðveldlega valdið tjóni á landinu þar sem náttúrulegt rask er þegar mikið. Gróðursæl svæði innan friðlandsins eru takmörkuð að stærð, einangruð og fá en þau eru mikilvæg fyrir fræframleiðslu ásvæðinu í heild.	

Grábrókargígar	Náttúruvætti
-----------------------	---------------------

Friðlýst Auglýsing nr. 216/1975 í Stjórnartíðindum B. Fyrst lýst náttúruvætti

Stærð km 0,3 km² **Stærð ha** 28,7

Fræðsluáætlun Fræðsluskilti var sett upp við bílastæðið af Umhverfisstofnun árið 2011.

Framkvæmdir Stór hópur sjálfboðaliða Umhverfisstofnunar vann á svæðinu í tæpa viku 2011. Gönguleiðir voru afmarkaðar og lagfærðar, tröppur voru lagðar, mosaágræðslur voru reyndar.

Vöktun Ekki er til verndaráætlun fyrir svæðið en rík þörf er fyrir slíka áætlun þar sem gríðarlegur fjöldi heimsækir svæðið og átroðningur er mikill.

Annað Svæðið flokkast á rauðan lista Umhverfisstofnunar vegna mikils álags og þarfnast aðgerða.

Grunnafjörður	Friðland
----------------------	-----------------

Friðlýst Auglýsing nr. 548/1994 í Stjórnartíðindum B. Friðland.

Stærð km 13,9 km² **Stærð ha** 1.393,2

Landvarsla Landvörður á vegum Umhverfisstofnunar sá um svæðalandvörslu í Borgarbyggð frá 1. júní til 16. ágúst.

Fræðsluáætlun Aðkomu- og fræðsluskilti er tilbúið til uppsetningar. Skiltið verður sett upp vorið 2012, en erfiðlega hefur reynt að finna hentugan stað fyrir skiltið vegna takmarkaðs aðgengis að friðlandinu.

Alþjóðasamningar Ramsar-svæði. Mikilvægt svæði fyrir rauðbrysting og margæs sem eru ábyrgðartegundir og á Bernarviðauka III.

Vöktun Landvörður gerði tvær fuglatalningar.

Annað Skynsamlegt væri að búa til gönguleiðr og setja upp fuglaskoðunarstöðvar til þess að beina fólki eftir og vernda viðkvæma staði í firðinum.

Hraunfossar og Barnafoss	Náttúruvætti
---------------------------------	---------------------

Friðlýst	Auglýsing nr. 410/1987 í Stjórnartíðindum B. Náttúruvætti.		
Stærð km	0,4 km ²	Stærð ha	36,1
Landvarsla	Landvörður á vegum Umhverfisstofnunar sá um svæðalandvörslu í Borgarbyggð frá 1. júní til 16. ágúst.		
Skilti	Skilti er á svæðinu.		
Stígar	Stígar eru á svæðinu en illa hefur gengið að halda fólki á þeim. Bílastæði eru í slæmu standi.		

Annað	Svæðið er á appelsínugula lista Umhverfisstofnunar yfir þau svæði sem þarf að fylgjast sérstaklega með að tapi ekki verndargildi sínu. Gríðarlegt álag ferðamanna er á svæðinu, oft án leiðsögumanna. Illa hefur gengið að halda fólki á stígum og klifrar það fram á öllum klettum og brúnum. Eftir því sem að trampíð eykst, stækkar svæðið sem fólk álitur stíga og teygir sig lengra fram á klettabrúnir. Mjög mikið er um að fólk slíti upp gróður og hlaði vörður. Við vörðuhleðslu eyðileggur það gjarnan gamlar friðaðar vörður og safnar steinum á stóru svæði í kring þannig að stór sér á því. Sauðfé hefur aukist mjög á svæðinu síðan árið 2008 og hefur bitið ofan af nokkrum nýjum birkiplöntum eða þeim kippt upp úr moldinni. Huga þarf að því hvort eftirlitsmann þurfi á staðinn og meiri leiðbeiningar til leiðsögumanna með stóra hópa. Skynsamlegt væri að setja upp teljara í heilt ár til að fylgjast með umferð um svæðið, slíkar upplýsingar myndu nýtast við gerð verndaráætlunar.		
--------------	---	--	--

Hrísey	Friðland
---------------	-----------------

Friðlýst	Auglýsing nr. 425/1977 í Stjórnartíðindum B. Friðland.		
Stærð km	0,3 km ²	Stærð ha	25,7
Lokunarákvæði	Vegna fuglaverndar er óheimilt að fara um svæðið frá 15. apríl til 15. júlí.		
Fræðsluáætlun	Útbúa þarf fræðslu- og upplýsingaskilti á landi með upplýsingum um eyna. Umhverfisstofnun áætla að setja upp skilti árið 2014.		
Annað	Friðlandið fellur innan verndarsvæðis Breiðafjarðar sbr. lög nr. 54/1995.		

Húsafellsskógur	Friðland
------------------------	-----------------

Friðlýst Auglýsing nr. 606/2001 í Stjórnartíðindum B. Fyrst lýst friðland 1974.

Stærð km 4,4 km² **Stærð ha** 436,7

Landvarsla Landvörður á vegum Umhverfisstofnunar sá um svæðalandvörslu í Borgarbyggð frá 1. júní til 16. ágúst.

Skilti Skilti hefur verið framleitt af Umhverfisstofnun en leyfi hefur ekki fengist til að setja það upp.

Stígur Reiðvegur liggur þvert í gegnum friðlandið. Ofan við skóginn liggur gamall vegslóði sem liggur inn í mitt friðlandið. Hægt væri að gera göngustíg meðfram reiðstígum þar sem þeir liggja við fjallsræturnar. Auk þess væri hægt að merkja og gera fleiri en eina gönguleið um svæðið, sem og að gera gönguleiðina um Kaldárbotna skýrari.

Vöktun Náttúrustofa Vesturlands gerði gróðurfarsúttekt á Húsafellsskógi og Geitlandi árið 2010.

Annað Deiliskipulag fyrir svæðið er í bígerð. Þörf er á að merkja svæðið betur með friðlandsmörkum og umgengnisreglum. Álag á svæðið eykst jafn og þétt. Töluvert hefur verið um akstur vélhjóla á göngu- og reiðleiðum, lausagöngu hunda og sauðfé innan friðlandsins. Í gróðurfarsúttektinni kom fram að þörf er á að grisja skóginn svo hann verði aðgengilegri sem útivistarsvæði. Einnig kom fram að þéttleiki birkis geti gert skóginn að meiri eldsmat en áður. Þó þyrfti að meta með frekari athugunum hvort það sé raunverulegt öryggisatriði.

Kalmanshellir	Náttúruvætti
----------------------	---------------------

Friðlýst Auglýsing nr. 851/2011 í Stjórnartíðindum B. Náttúruvætti.

Stærð km km² **Stærð ha**

Lokunarákvæði Hellirinn er lokaður almennri umferð og sérstakt leyfi þarf frá Umhverfisstofnun til að fá aðgang.

Landvarsla Eftirlit með Kalmanshelli tiheyrir svæðalandvörslu á Vesturlandi 2011.

Samningur Samningur um umsjón náttúruvættis, 19. ágúst 2011, milli Umhverfisstofnunar og landeigenda vottaður af umhverfisráðherra.

Annað Engar ferðir voru farnar í hellinn 2011.

Melrakkaey	Friðland
-------------------	-----------------

Friðlýst Auglýsing nr. 118/1974 í Stjórnartíðindum B. Lýst friðland 1971.

Stærð km 0,6 km² **Stærð ha** 63,2

Lokunarákvæði Óheimilt er að fara í eyna án leyfis Umhverfisstofnunar.

Friðlýst

Friðlýst Auglýsing nr. 568/2001 Stjórnartíðindum B. Lýst þjóðgarður 2001.

Stærð km

166,9 km²

Stærð ha

16.693,7

Landvarsla

Landverðir unnu í þjóðgarðinum í rúmar 90 vikur sumarið 2011 og stafaði fjölgunin af vinnu í kringum Vatnshellisferðir. Þjóðgarðsvörður var eini fasti starfsmaðurinn þetta sumar en einn starfsmaður var til viðbótar vegna atvinnuáttaks ríkisstjórnarinnar og var hann í 8 vikur. Sjálfboðaliðar komu tvisvar til vinnu. Í fyrra skiptið komu 3 og voru í viku og í seinna skiptið komu 5 og voru í tvær vikur

Fræðsluáætlun

Talsverð fræðsla fer fram á vegum þjóðgarðsins bæði gönguferðir, hellaferðir og fræðsludagskrá. Einnig hefur verið samvinna við Grunnskólann í Snæfellsbæ. Áætlað er að setja upp skilti á hverju ári fram til ársins 2014. Í farvatninu eru göngupóstar og nokkur skilti sem setja á upp í vetur eða vor. Árið 2012 á að endurskoða bæklinga.

Skilti

Fræðluskilti á svæðinu síðan 2004. Heimagerð skilti hafa verið sett upp síðan. Aðkomuskilti frá 2010 auk kortaskilta á Djúpalóni, Svalþúfu og Hellissandi eru á svæðinu. Viðvörðunarskilti við Djúpalónssand og Skarðsvík voru sett upp 2011. Nýr heildar bæklingur um þjóðgarðinn og friðlöndin var gefinn út 2009 og gönguleiðabæklingur árið 2010. Einnig var gefið út viðburðadagatal að þessu sinni og bæklingur um ljóð í náttúru sem er samstarfsverkefni þjóðgarðsins og Varar, sjávarrannsóknarseturs.

Stígar

Fornar götur sem haldið er við og nokkrar stuttar leiðir sem eru nýjar. Talsvert viðhald var á stígum og slóðum sumarið 2009 og 2010 t. d. á Djúpalónssandi og Saxhóli. Haustið 2010 var hafist handa við að leggja pallastétt við salernin á Djúpalónssandi og að fræðluskiltum. Haldið var áfram að leggja stíginn í sumar og liggur hann í norðanverðum slakkanum á Djúpalónshóli. Stígar niður á ströndina var breikkaður. Þá var lagður stígur langleiðina að Klukkufossi.

Framkvæmdir

Talsverð vinna er við viðhald svæðisins, stikun og val leiða, girðingar, brunnhreinsun, viðhald salerna, viðhald á áningaraðstöðu. Landverðir og sjálfboðaliðar hafa unnið að þessu ásamt verktökum. Framkvæmdum vegna þjóðgarðsmiðstöðvar á Hellissandi hefur verið frestað, enda fengust ekki fjármunir í verkið, hönnun er lokið. Sumarið 2009 var lokið við að leggja bundið slitlag á veginn fyrir Jökul og bílastæði gerð meðfram honum. Slitlag var einnig lagt á veginn að Malarrífi og slitlag er komið á veginn að Skarðsvík og á Gufuskálasvæðinu. Haustið 2009 var hafist handa við að gera Vatnshelli aðgengilegan og er það verk unnið í sjálfboðavinnu heimamanna. Haustið 2010 var haldið áfram með það og bætt við öðrum hringstiga þannig að nú er hægt að komast niður á um 30 m dýpi undir yfirborð jarðar. Verkinu er nú nær lokið þó alltaf verði hægt að laga og bæta. Unnið verður að almennri stígagerð samkvæmt verndaráætlun. Á Malarrífi, við Írskrabrunn, á Djúpalónssandi og við Vatnshelli var farið í framkvæmdir. Árið 2009 fengust 10 milljónir í framkvæmdir og árið 2010 voru 20 milljónir lagðar til þjóðgarðsins. Salthús á Malarrif hefur verið lagfært og fara á í frekari framkvæmdir þar. Lagfæra á fjárhús og hlöðu þannig að þau nýtist betur starfsemi þjóðgarðsins. Einnig á að lagfæra skrifstofurými þjóðgarðsins á Hellissandi. Gestastofa er í þjóðgarðinum. Sumar 2011 var opnað kaffihús þar við hlið, góð viðbót við sýninguna.

Vöktun

Vinna þarf vöktunaráætlanir skv. verndaráætlun og fylgja þeim eftir. Sumar 2011 tók þjóðgarðurinn þátt í að vakta fiðrildi og var gildra sett upp á Gufuskálum. Ellen Magnúsdóttir líffræðingur gerði úttekt á fuglalífi í þjóðgarðinum sumar 2011 og verða niðurstöður hennar nýttar til fræðslu m.a. fyrir bækling fyrir fuglaskoðara. Aðkallandi er að gerðar verði rannsóknir á strönd þjóðgarðsins og lífríki.

Annað

Fræðslu- og gönguleiðaskilti vantar. Þjóðgarðurinn er inni í sveitarfélaginu Snæfellsbæ og er þorpið Hellissandur við þjóðgarðsmörk að norðanverðu. Innan þjóðgarðsins er rekinn slysavarnarskóli Landsbjargar á Gufuskálum.

	Steðji (Staupasteinn)	Náttúruvætti
Friðlýst	Auglýsing nr. 218/1974 í Stjórnartíðindum B.	
Stærð km	0,0 km ²	Stærð ha 3,7
Landvarsla	Landvörður á vegum Umhverfisstofnunar sá um svæðalandvörslu í Borgarbyggð frá 1. júní til 16. ágúst.	
Samningur	Enginn formlegur samningur hefur verið gerður.	
Skilti	Upplýsingaskilti sett upp 2010	
Stígur	Áningarborð er á svæðinu. Vegur upp að Steðja er mjög slæmur. Stígur meðfram Steðja er að grafast mikið niður.	
Framkvæmdir	Töluvert af rusli var tínt á svæðinu, glerbrot úr bjórflöskum, skothylki o.fl. Samkvæmt landverði virðist vera að einhverjir hafi verið að æfa sig að skjóta niður leirdúfur.	
Annað	Steðji býr yfir fallegum landslagsþáttum og fjölbreytileika í landslagi sem býður upp á þó nokkra afþreyingarmöguleika. Einnig býr Steðji yfir menningarlegum og listrænum innblæstri en til eru sögusagnir um einbúa sem býr í Steðja og að auki má nefna vísinda- og menntunargildi fyrirbærisins en náttúruvættið hefur að geyma jarðvísindalega sögu ásamt því að vera tilvalið til notkunar fyrir skólaferðir og til vísindarannsókna. Þörf er á að laga nánasta umhverfi Steðja, gróðurþekja á í vök að verjast og nær ekki að loka sér.	

	Ströndin við Stapa og Hellna	Friðland
Friðlýst	Auglýsing nr. 284/1988 í Stjórnartíðindum B. Friðland. Fyrst lýst friðland 1979.	
Stærð km	1,3 km ²	Stærð ha 134,4
Landvarsla	Landverðir Þjóðgarðsins sjá um landvörslu á svæðinu. Landverðir hafa verið með barnastund einu sinni í viku á Arnarstapa og einnig gönguferðir á milli Arnarstapa og Hellna. Landverðir starfa í gestastofunni á Hellnum.	
Samningur	Leigusamningur vegna gestastofu á Hellnum.	
Fræðsluáætlun	Árið 2003 voru sett upp aðkomuskilti við Arnarstapa og Hellna auk skilta sem sýna gönguleiðir, fuglategundir og plöntur. Einnig voru settir upp vegvísar. Þjóðgarðurinn Snæfellsjökull og friðlönd í nágrenninu kom út sumarið 2009. Gönguleiðabæklingur kom út árið 2010. Áætlað er að setja upp ný aðkomu- og fræðsluskilti árið 2013.	
Stígur	Gönguleið á milli Arnarstapa og Hellna er afar vinsæl leið. Stígur liggur frá stytta að ströndinni og frá bílastæði að stytta. Búið er að leggja stíg frá stytta að ströndinni og lagfæra stíginn frá bílastæði að stytta. Landeigendur á svæðinu lögðu einnig grindur í stíginn meðfram tjörninni og gerðu það í sjálfboðavinnu. Gestastofa er á Hellnum og útsýnispallar eru á svæðinu.	
Framkvæmdir	Gönguleiðir hafa verið lagfærðar með aðstoð landeigenda. Ljúka þarf við stíginn á Arnarstapa og gera það í áföngum vegna kostnaðar. Bæta þarf gönguleið frá bílastæði á Gróuhól á Hellnum niður að fjörunni. Fyrirhugað er að fara í lúpínuhreinsun og annað almennt viðhald á svæðinu.	
Vöktun	Vöktun á göngustígum á vegum Umhverfisstofnunar hófst sumarið 2007. Gera þarf áætlun um hana og fylgja vel eftir.	
Annað	Almenn fræðsluskilti vantar bæði á Arnarstapa og Hellnum, sérstaklega um sögu svæðisins. Setja þarf varanlegt skilti við Ásgrímsbrunn, en hann var grafinn upp sumarið 2002. Setja þarf upp fræðsluskilti um fjörodýr en á svæðinu er m.a. fágæt fló. Merkja þarf Miðgötu, en hún er alveg ómerkt.	

Friðlýst

Auglýsing nr. 164/2009 í Stjórnartíðindum B.

Stærð km2,5 km²**Stærð ha**

247,1

Landvarsla

Landvörður á vegum Umhverfisstofnunar sá um svæðalandvörslu í Borgarbyggð frá 1. júní til 16. ágúst.

Samningur

Skógrækt ríkisins hefur umsjón með svæðinu en Umhverfisstofnun hefur eftirlit með framkvæmd friðlýsingarinnar. Samningur gerður 29.janúar 2009.

Skilti

Upplýsingaskilti er tilbúið og bíður uppsetningar.

Stígar

Göngustígur er á svæðinu á gömlum slóða.

Framkvæmdir

Sjálfbóðaliðar Umhverfisstofnunar voru í þrjár vikur á svæðinu. Lúpína var rifin upp og birki var klippt frá veginum og útskot gerð svo bílar geti mæst. Vatnsrásir voru gerðar í veginn.

Válistategundir

Flókakræða vex í skóginum sem ekki vex annarstaðar á Íslandi.

Annað

Áætlað er að fara í verndaráætlunargerð haustið 2012.

Vestfirðir

Bárðarlaug	Náttúruvætti
-------------------	---------------------

Friðlýst	Auglýsing nr. 445/1980 í Stjórnartíðindum B. Náttúruvætti.		
Stærð km	0,4 km ²	Stærð ha	43,6
Landvarsla	Landverðir þjóðgarðsins Snæfellsjökuls sjá um landvörslu á svæðinu.		
Fræðsluáætlun	Bæklingur um þjóðgarðinn Snæfellsjökul og friðlönd í nágrenninu kom út sumarið 2009. Sameiginlegt aðkomuskilti með friðlandinu á ströndinni. Umhverfisstofnun áætla að setja upp skilti árið 2013.		
Skilti	Sameiginlegt aðkomuskilti með friðlandinu á ströndinni er við Bárðarlaug. Vegvísar.		
Stígar	Gönguleið um svæðið var stikuð 2003.		

Annað	Æskilegt er að koma upp fræðsluskiltum með upplýsingum um friðlýsinguna. Við Bárðarlaug er skilti um Arnarstapa-Hellna en ekkert sérstakt um Bárðarlaug.		
--------------	--	--	--

Dynjandi	Náttúruvætti
-----------------	---------------------

Friðlýst	Auglýsing nr. 348/1986 í Stjórnartíðindum B.		
Stærð km	6,4 km ²	Stærð ha	644,9
Landvarsla	Landvörður á vegum Umhverfisstofnunar sinni svæðalandvörslu í Vatnsfirði, við Látrabjarg, í Surtarbrandsgili og á Dynjanda frá 16. júní til 15. ágúst.		
Fræðsluáætlun	Umhverfisstofnun áætla að setja upp upplýsingaskilti 2012.		
Skilti	Skilti eru á svæðinu á vegum Ferðamálastofu og Vegagerðarinnar. Skilti eru við fossaröðina þar sem heiti einstakra fossa koma fram.		
Stígar	Göngustígar eru á svæðinu. Salerni eru á svæðinu.		
Framkvæmdir	Töluverðar lagfæringar voru gerðar á göngustígum, trétröppum og steinþrepum. Halda þarf áfram með þetta næsta sumar til þess að stýra umferð um svæðið auk þess að loka óæskilegum stígum.		

Annað	Svæðið er á appelsínugula lista Umhverfisstofnunar yfir þau svæði sem þarf að fylgjast sérstaklega með að tapi ekki verndargildi sínu; skv S.V.Ó,T greiningu voru innviðir og svæðið í heild sinni undir álagi vegna átroðnings. Á vegum Umhverfisstofnunar var unnið að verkefnum sl. sumar er miða að því að minnka átroðning og auka öryggi gesta.		
--------------	---	--	--

Friðlýst	Auglýsing nr. 332/1985 í Stjórnartíðindum B. Fyrst lýst friðland 1975.
Stærð km	589,1 km ² Stærð ha 58.915,0
Lokunarákvæði	Frá 15. apríl til 15. júní þarf að tilkynna Umhverfisstofnun um ferðalög á svæðinu.
Landvarsla	Sumarið 2011 vann einn landvörður í friðlandinu í alls 45 daga svo og sérfræðingur friðlandsins í alls 70 daga. Þá störfuðu erlendir sjálfboðaliðar í friðlandinu í 11 daga og skiluðu 44 dagsverkum og innlendir sjálfboðaliðar skiluðu 10 dagsverkum. Þá skiluðu unglingar á vegum Vinnuskóla Ísafjarðarbæjar um 30 starfsdögum í friðlandinu. Á veturna starfar sérfræðingur friðlandsins á skrifstofu Hornstranda á Ísafirði
Samningur	Samkvæmt Bernarsamningnum ber að stýra veiðum á stuttnefju.
Fræðsluáætlun	Vinna er hafin að gerð nýs bæklinga um Hornstrandafriðlandið og er ætlunin að gefa hann út 2012 til 2013 (talsvert til af gamla bæklingnum og ræður upplag hans talsverðu um útgáfutíma). Þá er í vinnu bæklingur um umgengni í friðlandinu og leiðbeiningar til ferðaþjónustuaðila.
Skilti	Endurnýjuð voru öll leiðbeiningarskilti innan friðlandsins og þeim fjölgað, alls 10 skilti. Auk þess var eitt leiðbeiningarskilti sett við brottfarastaði báta í Ísafjarðarhöfn og sömu leiðbeiningar útprentaðar á pappír komið fyrir á helstu ferðamannastöðum á Ísafirði (gististaðir, upplýsingamiðstöð o.fl.). Þá voru smáskilti endurnýjuð þar sem þurfti og þeim fjölgað.
Stígar	Undanfarin ár hefur verið unnið nokkuð í lagfæringum á göngustígum og gömlum þjóðleiðum. Áfram var unnið sumarið 2011 við göngustíg umhverfis Hesteyrarþorpið. Jafnframt var lagfærður stígur uppá ytri Hesteyrarbrúnir. Þá var unnið við gönguslóða frá Skipakletti að Hornsá í Hornvík. Grjóthreinsað var í göngustígum milli Hesteyrar og Aðalvíkur.
Öryggi	Landverðir ganga með handtalstöðvar (VHF) og í þjónustuhúsinu í Höfn er gervihnattasími og öflug talstöð. Leyfi var fengið hjá þjörgunarsveitum við Djúp að nýta endurvarpa þeirra innan friðlandsins, en sá sendir næst mjög víða og er mikið samskiptaöryggi af honum. Friðlandið er yfirfarið á vorin og m.a. leitað af ummerkjum eftir hvítabirni. Öflugt samstarf er við ferðaþjóna svæðisins og upplýsingamiðstöðvar í fjórðungnum um stýringu ferðamanna um svæðið, ekki síst við erfiðar aðstæður (sumarbrætur). Öryggisáætlun hefur ekki verið sett fram, en stöðugt er safnað efni í hana og verður áætlun unnin samhliða verndaráætlunargerð.
Framkvæmdir	Unnið var við stígaverkefni sem fyrr segir, smíðaður nýr kamar í Hrafnfirði og Bjarnarnesi. Öllum leiðbeiningaskiltum var skipt út. Áfram var unnið við þjónustuhúsið í Höfn, miðstöð sett upp, nýtt talstöðvarloftnet o.fl. Er nú framkvæmdum við húsið lokið.
Alþjóðasamningar	Samkvæmt Bernarsamningnum ber að stýra veiðum á stuttnefju.
Válistategundir	Stuttnefja (VU).
Vöktun	Á vegum Umhverfisstofnunar er fylgst með fjölda ferðamanna, aðkomuleiðum í friðlandið og ferðahegðun, þ.e. sumarhúsafólk, göngumenn o.s.frv. Stefnt er að vöktun á mófuglum í samstarfi við Náttúrustofu Vestfjarða. Æskilegt er að vakta stofna refa og minka. Einnig að vakta nýttar sem leyfðar eru á svæðinu. Náttúrustofa Vestfjarða hefur fylgst með skordýralífi í Fljótavík og af og til eru framkvæmdar gróðurlendismælingar. Mellrakkasetrið í Súðavík sinnir rannsóknnum á ref á hluta svæðisins og er m.a. reynt að meta afkomu í stofninum. Landverðir geta og hafa tekið þátt í vöktunarverkefnum í samstarfi við Náttúrustofun (NV). Landverðir fylgjast með náttúrufari, ástandi göngustíga og annað slíkt og skrá í landvarðarskýrslur, þó ekki sé um stöðuga vakt að ræða.
Rannsóknir	Unnar eru talningar á ferðafólki og ýsmar upplýsingar þar af lútandi af landvörðum svæðisins. Fylgst er með umferð, álagi o.fl. Sérfræðingur og landvörður halda dagbók, m.a. um náttúrufar, þó þar sé ekki um eiginlega rannsókn að ræða. Slík gögn geta nýst vegna rannsókna síðar meir. Í býgerð er að setja fram ákveðnar vaktanri sem starfsmenn á svæði sinna. Refarannsóknir eru stundaðar á hverju sumri og stendur Mellrakkasetrið fyrir þeim sem stendur. M.a. er lagt mat á áhrif ferðamanna á hegðun tegundarinnar. Náttúrustofa Vestfjarða hefur unnið rannsóknir á skordýrum í Fljótavík, ekki síst fiðrildum. Talningar á sjófuglum hafa einnig verið framkvæmdar af stofunni. Háskóli Íslands vann að verkefni tengt gróðurfari í Aðalvík og Sléttu og var þar um samanburðarrannsóknir gagnvart öðrum svæðum að ræða (áhrif beitarfriðunar á gróður).

Annað Nú eru á vegum Umhverfisstofnunar 15 kamrar í friðlandinu og nær allir nýjir. Tjaldsvæði eru 12 á vegum stofnunarinnar. Til stendur að ljúka endurnýjun kamra sumarið 2012 og hugmyndir eru um þjónustuhús á Hesteyri. Þjónustuhús er í Hornvík og hýsir það landvörð. 10 upplýsinga- og leiðbeiningaskilti eru í friðlandinu og nokkur smærri sérskilta s.s. tjaldsvæði, vatnsból o.s.frv.

Surtarbrandsgil	Náttúruvætti
------------------------	---------------------

Friðlýst Auglýsing nr. 103/1975 í Stjórnartíðindum B. Náttúruvætti.

Stærð km 2,7 km² **Stærð ha** 272,0

Lokunarákvæði Leyfi þarf hjá ábúanda til að fara um gilið.

Landvarsla Landvörður á vegum Umhverfisstofnunar sinnti svæðalandvörslu í Vatnsfirði, við Látrabjarg, í Surtarbrandsgili og á Dynjanda frá 16. júní til 15. ágúst.

Fræðsluáætlun Þrisvar í viku voru skipulagðar ferðir upp í gilið með landverði.

Skilti Sett var upp fræðsluskilti árið 2010 af Umhverfisstofnun. Nú eru 2 skilti til viðbótar í framleiðslu og munu þau fara upp árið 2012.

Stígar Stikuð gönguleið liggur frá Brjánslæk og upp í gilið.

Öryggi Í berginu slútir bergið víða fram og er til staðar hætta á hruni úr því.

Framkvæmdir Girðing var endurnýjuð og hið afmarkaða svæði í giliinu stækkað til verndunar.Þrjú skilti til upplýsinga, gönguhlið og tveir sýningakassar eru í vinnslu. Því verður komið fyrir annarsvegar á bílastæði við flakkarann og uppi í giliinu vor 2012.

Annað Svæðið flokkast á rauðan lista Umhverfisstofnunar vegna mikils álags og þarfnast aðgerða. Mikið rask er í Surtarbrandsgili bæði af völdum mikils straums ferðamanna og af náttúrulegum ástæðum. Gera þarf úttekt á ástandi og verndargildi svæðisins. Náttúruupplifun, jarðfræði og mannvistarminjar gera svæðið mjög áhugavert. Æskilegt gæti verið að að ganga til samninga við ábúendur Brjánslækjar um umsjón svæðisins að einhverjum hluta til að koma til móts við aukinn fjölda ferðamanna.

Friðlýst

Auglýsing nr. 96/1975 í Stjórnartíðindum B. Friðland.

Stærð km

200,0 km²

Stærð ha

20.003,7

Landvarsla

Landvörður á vegum Umhverfisstofnunar sinni svæðalandvörslu í Vatnsfirði, í Surtarbrandsgili og á Dynjanda frá 16. júní til 15. ágúst. Efla þyrfti landvörslu á suðursvæðinu t.d. með því að tryggja reglulegar eftirlitsferðir til allra svæðanna. Mikill akstur fylgir eftirliti og vöktun með svæðunum en landvörður hefur jafnan verið staðsettur í Vatnsfirði eða næsta nágrenni.

Fræðsluáætlun

Áætlað er að setja upp upplýsingaskilti 2013. Veruleg þörf er á slíku skilti en einnig væri gott að setja upp fræðsluskilti um nafnlaus fossinn og Smiðjutóft.

Stígur

Göngustígur eru á svæðinu sem þörf er á að halda vel við. Fjögur áningarborð voru sett upp innan friðlandsins árið 2010.

Framkvæmdir

Göngustígur voru víða lagfærðir, ástand þeirra var víða mjög slæmt. Fjórir sjálfbóðaliðar Umhverfisstofnunar unnu í samtals 3 vikur á svæðinu. Fjaran meðfram firðinum var kembd eftir rusli og hreinsað upp úr gömlum ruslahaugum. Reynt var að laga hinn slæma veg inn að vatni en reglulega kom fyrir að dekk sprungu á bílum ferðamanna.

Vöktun

Landvörður fylgdist með dýralífi á svæðinu. Mikið var um geitung og fjörflugu og fuglalíf með svipuðu móti og 2010. Lítið var um krú.

Annað

Hluti friðlandsins fellur innan verndarsvæðis Breiðafjarðar sbr. lög nr. 54/1995. Hótel, tvö tjaldsvæði og greiðasala er innan friðlandsins. Fyrirhugað er að gera endurbætur í kring um Hellulaug. Gera þarf úttekt á ástandi og verndargildi svæðisins. Talsvert álag ferðamanna er á svæðinu í Vatnsfirði. Sorpmál í Friðlandinu voru í nokkrum ólestri og er þörf á að leysa það mál. .

Guðlaugstungur og Álfgeirstungur	Friðland
---	-----------------

Friðlýst	Auglýsing nr. 1150/2005 í Stjórnartíðindum B. Friðland.	
Stærð km	398,2 km ²	Stærð ha 39.819,9
Lokunarákvæði	Umferð almennings er bönnuð um norðurluta Guðlaugstungna frá 1. maí til 20. júní hvert ár til að vernda varpsvæði heiðargæsarinnar. Veiði í ám og vötnum er óheimil án sérstaks leyfis í samræmi við lög og reglur Veiðifélags Blöndu og Svartár. Notkun skotvopna er bönnuð á svæðinu nema til refa- og minkaveiða og eyðingar á dýrum sem valda tjóni í samræmi við verndaráætlun og lög um vernd, friðun og veiðar á villtum fuglum og villtum spendýrum, nr. 64/1994.	
Landvarsla	Engin landvarsla er á svæðinu.	
Samningur	Umsjón friðlandsins skal vera í höndum þriggja manna umsjónarnefndar. Sveitarfélagið tilnefnir tvo og Umhverfisstofnun einn og er sá formaður nefndarinnar.	
Skilti	Árið 2010 voru sett upp af Umhverfisstofnun 3 aðkomu- og fræðsluskilti við þær leiðir er liggja inn í friðlandið.	
Alþjóðasamningar	Á IV viðauka Bernarsamningsins, rústamýrar einhverjar þær víðáttumestu á hálendi Íslands.	
Válistategundir	Fjallkrækill (LR) og fléttan, Lecinophysma finmarckicum (LR).	
Vöktun	Æskilegt að auka vöktun, t. d. á heiðagæsum. Þá þarf að vakta rústasvæði og leggja mat á hrossabeit á svæðinu.	
Annað	Talsverð þörf fyrir aukið eftirlit bæði vetur og sumar með þeirri fjölþættu umferð sem er um svæðið. Lokunarákvæði eru ekki virt en vitað er til þess að fólk (veiðimenn) sé á ferð um svæðið með byssur og veiðistangir á þeim tíma sem umferð almennings er bönnuð. Einnig er vitað til þess að skotveiði fari fram innan friðlandsins á gæsaveiðitímabilinu. Mikið af skothylkjum hefur fundist innan friðlandsins.	

Friðlýst

Auglýsing nr. 521/1975 í Stjórnartíðindum B.

Stærð km0,1 km²**Stærð ha**

10,7

Lokunarákvæði

20. apríl - 20. júní takmörkun vegna varps, engin gæludýr leyfð, bannað er að kveikja eld.

Landvarsla

Engin formleg landvarsla. Sveitarfélagið og Skógræktarfélag A-Hún. fylgjast með svæðinu reglulega

Samningur

Enginn formlegur samningur hefur verið gerður.

Fræðsluáætlun

Sveitarfélagið ráðgerir að auka fróðleik um fugla.

Skilti

Skilti á vegum Blönduósbæjar og Skóg A-Hún. Góð upplýsingaskilti: upplýsingar um fugla og sögu eyjarinnar.

Stígar

Stígar á vegum Blönduósbæjar og Skóg. A-Hún. Gott ástand göngustíga, brú þarfnast viðhalds. Góðar gönguleiðir, enda þótt álag sé talsvert og fer vaxandi.

Uppbygging svo sem stígar, brýr, borð, bekkir og merkingar hafa verið á vegum Skóg. A-Hún. og sveitarfélagsins.

Rannsóknir

Vantar náttúrufræðirannsóknir.

Annað

Tjaldsvæði er nálægt sem veitir upplýsingar um svæðið. Svæðið friðað fyrir beit og vel gróið. Mest umferð ferðamanna um svæðið frá 20. júní-20. sept. Æskilegt að auka aðgengi fatlaðra. Trjágróður hefur verið grisjaður og tekin jólatré.

Hveravellir	Náttúruvætti
--------------------	---------------------

Friðlýst	
Stærð km	5,3 km ² Stærð ha 534,1
Landvarsla	Engin landvarsla var á svæðinu árið 2011 vegna aðstöðuleysis fyrir landverði.
Samningur	Enginn formlegur samningur hefur verið gerður.
Skilti	Sett var upp aðkomu- og fræðsluskilti sumarið 2011. Áætlað er að setja upp 10 vegrósta sumarið 2012.
Stígar	Stígar eru á svæðinu sem þarf sífellt að laga og bæta.
Framkvæmdir	Sumarið 2011 voru eftirfarandi framkvæmdir á Hveravöllum. Verktaki Umhverfisstofnunar ásamt starfsmanni Umhverfisstofnunar könnuðu ástand eldri pallastéttar og töldu ráðlegt að bíða með umbætur þar til 2012 en í millitíðinni yrði skoðað hvort breyta þyrfti legu stígsins og viðbótum. Ekki var talið ráðlegt að hefja framkvæmdir með svo stuttum fyrirvara. Hins vegar var farið í þær lagfæringar á gamla pallinum og stígnum með tilliti til öryggis ferðamanna. Sett var upp pallastétt við salerni og smíðuð pallastétt og lítill brú sem liggur frá bílastæði upp að gamla skálanum og meðfram skálanum að núverandi pallastétt sem liggur upp á hverasvæðið. Brúin yfir heita lækinn var endursmíðuð og þeirri gömlu fargað. Fulltrúar Umhverfisstofnunar fóru dagsferð á svæðið til að hafa eftirlit með framkvæmdunum.

Annað	Svæðið flokkast á rauðan lista Umhverfisstofnunar vegna mikils álags og þarfnast aðgerða. Hveravallafélagið er með starfsemi á svæðinu. Samræður hafa verið á milli Hveravallafélagsins og Umhverfisstofnunar vegna ástands svæðisins t.a.m. um salernismál og vatnsgæði. Umhverfisstofnun hefur í hyggju að endurbæta stíga sem liggja utan við hverasvæðið að Eyvindarholu. Einnig þarf að fara í reglubundið viðhald á göngustígnum sem liggur gegnum hverasvæðið, loka nýjum göngustígum/troðningum sem hafa myndast og koma í veg fyrir myndun nýrra slóða á svæðinu, sér í lagi í kringum hverina. Umhverfisstofnun vill benda á að í núgildandi deiliskipulagi fyrir svæðið er gert ráð fyrir miklum endurbótum á svæðinu. Í skipulaginu er gert ráð fyrir nýju 625 fermetra þjónustuhúsi sem leysir af hólmi 5 hús sem á svæðinu eru. Núverandi húsakostur er ekki til mikillar þýðingar fyrir svæðið og nauðsynlegt að taka vel til hendinni á svæðinu og snyrta þar til.
--------------	---

Kattarauga	Náttúruvætti
-------------------	---------------------

Friðlýst	Auglýsing nr. 522/1975 í Stjórnartíðindum B. Náttúruvætti
Stærð km	0,0 km ² Stærð ha 0,1
Landvarsla	Engin landvarsla er á svæðinu.
Samningur	Enginn formlegur samningur hefur verið gerður.
Fræðsluáætlun	Umhverfisstofnun áætlað að setja upp upplýsingaskilti árið 2013.

Friðlýst

Auglýsing nr. 29/1977 í Stjórnartíðindum B. Friðland.

Stærð km14,8 km²**Stærð ha**

1.484,5

Lokunarákvæði

Vegna fuglaverndar er óheimilt að fara um svæðið á varptímanum frá 15. maí til 1. júlí.

Landvarsla

Ekki var landvarsla á svæðinu 2011.

Samningur

Enginn formlegur samningur hefur verið gerður.

Skilti

Tvö skilti eru á friðlýsta svæðinu. Fleiri skilti með upplýsingum í næsta nágrenni eru í jaðri svæðanna, áður en komið er inn í þau. Aðkomuskilti og fræðsluskilti við Áshildarholtsvatn, Garðsvatn, sunnanvert Hegranes og tjarnirnar við flugvöllinn.

Vöktun

Fuglatalningar fóru fram á vötum í nágrenni við og innan Austara Eylendisins og friðlandsins við Miklavatn og Borgarskóga frá 27. maí til 28. júlí 2010. Alls sáust 30 tegundir fugla í talningunum. Punktælingar til að meta þéttleika mófugla voru gerðar í Borgarskógum þann 11. júní 2010.

Annað

Svæðin voru kynnt nokkuð vel erlendis sumarið 2010 en ábúendur á bænum Hofsstöðum eru farnir af stað í markaðssetningu í tengslum við fuglatengda ferðaþjónustu. Um 2000 eintökum af bækling um fuglíf sem gefinn var út fyrir nokkrum árum síðan var dreift af Náttúrustofu Norðurlands vestra.

Friðlýst	Auglýsing nr. 444/1980 í Stjórnartíðindum B. Fólkvangur.		
Stærð km	0,2 km ²	Stærð ha	22,5
Lokunarákvæði	Óheimilt er að beita búfé í fólkvanginum. Meðferð skotvopna er bönnuð á svæðinu. Umferð hvers konar ökutækja er óheimil á svæðinu.		
Landvarsla	Engin landvarsla.		
Samningur	Enginn formlegur samningur hefur verið gerður.		
Fræðsluáætlun	Upplýsingaskilti eru við tvær helstu aðkomuleiðir inn á Höfðann. Skiltin eru með korti sem á eru merktar gönguleiðir og örnefni ásamt umgengnisreglum. Átta fræðsluskilti með gönguleiðum, á þeim eru jafnframt upplýsingar um helstu fuglategundir og plöntur. Gefinn hefur verið út fallegur bæklingur um Spákonufellshöfða. Í honum er að finna ýmiss konar fróðleik um Skagaströnd og Höfðann, gróðurfar, jarðfræði og fuglalíf. Birt er loftmynd og inn á hana merktar gönguleiðir og örnefni. Bæklingurinn var fyrst gefinn út vorið 2008, en síðan reglulega endurútfinn og er nú til á íslensku, ensku og þýsku.		
Stígar	Göngustígar eru um allan Höfðann og fólk hvatt til að nýta sér þá. Gönguleiðirnar eru flestar stuttar og henta fyrir alla fjölskylduna. Borð og bekki er að finna meðfram gönguleiðum.		
Vöktun	Markmið sveitarfélagsins Skagastrandar er að vernda fugla- og plöntulíf í Spákonufellshöfða með því að stýra ferðamönnum um ákveðin svæði og hvetja þá til að fara ekki af göngustígum. Starfsmenn Sveitarfélagsins Skagastrandar fylgjast með Höfðanum. Heimamenn nýta sér hann mikið til útvistar og þeir fylgjast grannt með aðstæðum.		
Rannsóknir	Sveitarfélagið Skagaströnd hefur talið nauðsynlegt að rannsaka þau áhrif sem aukinn fjöldi ferðamanna á Spákonufellshöfða kann að hafa á fuglalíf og leita leiða til að lágmarka þau. Sveitarfélagið hefur falið Náttúrustofu Norðurlands vestra að rannsaka fuglalíf í Spákonufellshöfða. Verkefnið felst í því að kortleggja fuglabyggðina, telja fugla sem þar eru og hreiðurstæði þeirra, ásamt því að skoða áhrif ferðamanna á daglegt líf fugla á svæðinu. Verkefnið hófst vorið 2009 og mun standa í þrjú ár. Sveitarfélagið Skagaströnd sér um að telja fólk sem leggur leið sína um Höfðann. Áætlað er að milli 1.500 og 2.000 manns leggi árlega leið sína um svæðið.		
Annað	Á vefsíðu sveitarfélagsins www.skagastrond.is/umhverfi má fá bæklinginn um Spákonufellshöfða á pdf formi.		

Arnarnesstrýtur	Náttúruvætti
------------------------	---------------------

Friðlýst	Auglýsing nr. 510/2007 í Stjórnartíðindum B. Náttúruvætti.
Stærð km	1,0 km ² Stærð ha 101,3
Lokunarákvæði	Allar veiðar eru bannaðar innan marka náttúruvættisins.
Landvarsla	Engin landvarsla.
Samningur	Enginn formlegur samningur hefur verið gerður. Ráðgjafanefnd er virk og fer fulltrúi Umhverfisstofnunar með formennsku.
Fræðsluáætlun	Áætlað er að setja upp upplýsinga og fræðsluskilti árið 2012.
Skilti	Gamalt skilti er á svæðinu sem þarf að skipta út.
Framkvæmdir	Nauðsynlegt er að gera ráð fyrir eftirlits og hreinsunarferð á hverju ári. Strýturnar voru hreinsaðar í sumar áður en franskir sjónvarpsupptökumenn komu til að mynda fyrirbærið. Mikið var tekið af netdruslum og ýmsu öðru rusli.
Vöktun	Samkvæmt botnkorti gert með fjölgeislamæli sjást ca. 10 stærri strýtur á friðaða svæðinu. Strýturnar ná grynnt á 15 metra dýpi og dýpst niður á 45 metra dýpi. Við köfun hefur komið í ljós fjöldi lítilla strýta sem ekki sjást á botnkorti eða dýptamæli og eru einnig innan friðaða svæðisins.
Rannsóknir	Umhverfisstofnun veitti að höfðu samráði við samráðsnefnd Arnarnesstrýta ásamt áliti Náttúrufræðistofnunar Íslands leyfi til neðansjávarrannsókna við náttúruvættið júní-júlí 2011. Dr. Mark R Patterson frá Scool of Marine science fór fyrir rannsóknarhópi í þeim tilgangi að rannsaka vistkerfi í og við stýturnar. Svæðið var myndað og ýmis gildi mæld m.a pH- gildi, hitastig og H2S, lífræðileg sýnataka sjávargróðurs og skoðun innihalds maga í lífverum við stýturnar. Einnig var mælt útstreymi og gastegundir frá strýtunum. Ströngum ákvæðum um umgengni í friðlýsingu svæðisins var beitt við leyfisveitingu. Eftirlit við köfun var af hálfu Erlends Bogasonar . Samkvæmt ákvæðum í útgefnu leyfi hefur Umhverfisstofnun rétt til allra gagna sem tengjast leiðangrinum.
Annað	Sett hefur verið út bóa við grynntu strýtuna fyrir kafara. Hugsunin með því var að reyna að beina köfurum þangað og með þeim hætti friða aðrar strýtur á svæðinu og hefur það reynst vel. Aðeins litill hluti friðaða svæðisins hefur verið rannsakaður, en það sem hefur komið í ljós er mikil fjölbreytni dýra og plöntulífs á harða botninum á og við strýturnar.

Böggvisstaðafjall	Fólkvangur
--------------------------	-------------------

Friðlýst Fyrst friðlýst 1994. Endurnýjun 31 janúar 2011 nr. 265 í stjórnartíðindum B.

Stærð km 2,9 km² **Stærð ha** 292,7

Lokunarákvæði Ávallt er óheimilt að aka vélknúnum ökutækjum utan vega í fólkvanginum. Snjótroðarar eru þó undanskildir.

Samningur Umsjón og rekstur í höndum Dalvíkurbyggðar skv. samningi við Umhverfisstofnun staðfestum af umhverfisráðherra 31 janúar 2011

Annað Í Böggvisstaðafjalli er eitt besta skíðasvæði landsins. Í skíðaskálanum Brekkuseli er gístaðstaða fyrir 45 manns. Fólkvangurinn er vinsælt berjatínslusvæði.

Dettifoss, Selfoss og Hafragilsfoss	Náttúruvætti
--	---------------------

Friðlýst Auglýsing nr. 457/1996 í Stjórnartíðindum B. Náttúruvætti.

Stærð km 4,9 km² **Stærð ha** 485,1

Landvarsla Sumarið 2011 sá Vatnajökulspjóðgarður í Jökulsárgljúfrum um eftirlit á svæðinu eins og fyrri sumur. Farið var í daglegar eftirlitsferðir á svæðið á háannatíma (júní til ágúst) en í september var farið 2.til 3.hvern dag. Um mitt sumar var einnig farið í kvöldeftirlit flesta fimmtudaga, sama dag og Norræna kom til landsins.

Samningur Umsjónarsamningur milli Umhverfisstofnunar og Vatnajökulspjóðgarðs.

Skilti Við Dettifoss eru tvö upplýsingaskilti á bílastæði og á útsýnisstað. Þörf er á að uppfæra skiltin og setja inn fleiri upplýsingar. Æskilegt er að setja upp upplýsinga og móttökuskilti við bílastæðið". Til viðbótar þá er mikil þörf á að bæta við vegvísingum til að merkja upphaf gönguleiða betur.

Stígar Stígur er frá bílastæði að Dettifossi. Stígur er frá Dettifossi að Selfossi. Stígur liggur frá bílastæði norður að Hafragilsfossi. Í sumar unnu sjálfbóðaliðar frá Umhverfisstofnun mikið, eða alls 5 vinnuvikur, í stígunum niður að fossi. Þar var farið að sjá á tröppunum og komin tími á viðhald. Í tengslum við kvikmyndatöku á miðju sumri var flutt lítillsháttar af efni í stíginum með aðstoð þyrlu.

Framkvæmdir Vatnssalerni er við Dettifoss sem gengur fyrir dísilknúinni tölvustýrðri rafstöð. Sumarið 2010 var ný siturlögn lögð frá rotþró frá salerni við Dettifoss vegna þess að gamla siturlögnin var stífluð. Miklar bilanir hafa verið undanfarin ár í þessu kerfi en svo virðist sem að núna sé búið að sníða helstu vankantana af kerfinu. Í sumar þurfti aldrei að loka salernum vegna bilana, og er það fyrsta sumarið sem það gerist.

Rannsóknir Seinnihluta sumar var settur upp bílateljari á afleggjaranum niður að bílastæði við Dettifoss. Þar með verður hægt að meta fjölda ferðamanna sem heimsækja svæðið og þar með fá mjög mikilvægar upplýsingar sem hjálpa til við rekstur og umsjón svæðisins.

Annað Náttúruvættið Dettifoss, Selfoss, Hafragilsfoss er með þekktari og vinsælli ferðamannastöðum á Íslandi. Æskilegt er að aðkomuleiðir verði bættar, ráðist verði í úrbætur á stígum og gera þarf betur í skiltamálum. Umhverfisstofnun heimilaði umfangsmikla kvikmyndatöku við Dettifoss 21 -22 júlí og sá stofnunin um eftirlit með framkvæmdinni.

Friðlýst

Friðlýst 22. júní 2011

Stærð km

4,2 km²

Stærð ha

423,5

Lokunarákvæði

Óheimilt er að hafa næturstað innan hins friðlýsta svæðis. Notkun skotvopna er bönnuð á svæðinu.

Umferð vélknúinna ökutækja er óheimil í náttúruvættinu þ.m.t. vélsleða, undanskilin er umferð hreyfihamlaðra á rafknúnum hjólastólum eða sambærilegra hjálpartækja.

Landvarsla

Landvarsla fellur undir Mývatnssvæðið.

Samningur

Umhverfisstofnun og Landgræðslan gera með sér sérstakan samning um umsjón og rekstur náttúruvættisins sem umhverfisráðherra staðfestir, sbr. 30.gr. laga nr. 44/1999 um náttúruvernd.

Fræðsluáætlun

Á áætlun fyrir árið 2012 er að setja upp upplýsingaskilti um umgengnisreglur svæðisins.

Skilti

Landgræðslan hefur haft umsjón með svæðinu og hefur komið upp ágætis fræðsluskiltum. Loftmynd með gönguslóðum og upplýsingar um þær voru sett upp á öll gatnamót Dimmuborga sumarið 2011.

Stígar

5 göngustígar eru í Dimmuborgum. Stóri hringur, Litli hringur og Kirkjuhringur eru breiðir stígar þar sem hægt er að keyra um með smá fyrirhöfn þó á köflum, mjög mikið álag er á þessum stígum. og þá sérstaklega Stóra hring. Krókastígur er ögn torfær leið um miðjar borgirnar og Mellanda hringur er einstígi suðaustur í landgræðslusvæði borganna. Nauðsynlegt er að bregðast við þeim gífurlega átroðningi sem rútufarþegar úr skemmtiferðaskipum valda á svæðinu. Einnig liggur göngustígur úr Dimmuborgum að Reykjahlíð. Gert er ráð fyrir að gerður verði stígur úr Dimmuborgum í Höfða við Mývatn og er grunnvinna við hann þegar hafin.

Framkvæmdir

Mjög aukði eftirlit og ruslatínsla var í sumar. Fræðslugöngur voru á laugardögum.

Sett voru upp skilti (sem Landgræðslan lét gera) með loftmyndum sem sýna staðsetningu á öllum gatnamótum innan borganna. Göngustígurinn að Kirkjunni sem og Litla-hring var lagaður.

Tré voru klippt sem voru farin að teygja sig inn á göngustíga.

Göngustígurinn frá bílplaninu niður í borgirnar var malbikaður Nánast allar kaðlagirðingar voru endurnýjaðar og staurar málaðir.

Vöktun

Náttúrufræðistofnun Íslands vaktar náttúru svæðisins, lífríki og jarðmyndanir í samstarfi við Náttúrustofu Norðausturlands

Landgræðsla ríkisins sér um vöktun og nauðsynlegar framkvæmdir vegna sandflutnings og uppblásturs.

Annað

Bæta þarf stýringu ferðamanna um svæðið, bæði með því að fjölga áningar og útsýnisstöðum sem og breikka eða fjölga stígum við inngang borganna vegna „umferðaröngþveitis“ sem myndast þegar margar rútur koma á sama tíma á svæðið. Einnig þarf að hafa í huga að bæta stígakerfið þannig að gestir fari ekki út fyrir þá og þá sérstaklega á vorin þegar pollar/ístjarnir standa í göngustígum og gróður er á viðkvæmasta stigi.

	Herðubreiðarlindir	Friðland
Friðlýst	Auglýsing nr. 272/1974 í Stjórnartíðindum B. Friðland.	
Stærð km	163,6 km ²	Stærð ha 16.361,0
Landvarsla	Landvarsla á svæðinu er í höndum Vatnajökulsþjóðgarðs (VJP), fjórða árið í röð – unnin í samstarfi við Ferðafélag Akureyrar (FFA) sem sér um rekstur tjaldsvæðis og gistiskála á svæðinu. Að þessu sinni störfuðu landverðir á svæðinu frá 17. júní til 19. september sem samsvarar fimm daga styttingu miðað við árið á undan. Landvörsluvikur voru 54,7 sem skiptust á milli sex landvarða sem störfuðu til skiptis í Herðubreiðarlindum og Öskju í Dyngjufjöllum.	
Samningur	Formlegur samningur hefur verið gerður við Vatnajökulsþjóðgarð um umsjón.	
Skilti	Aðkomuskilti, fræðsluskilti (fuglar og plöntur) og vegvísar. Við innkomuna á svæðið eru skilti með grunnupplýsingum um svæðið og til að láta fólk vita að það sé komið í friðland. Það eru heimagerð skilti við öll vöðin á svæðinu þar sem fólk er bent á hvernig það ætti að fara yfir vöðin. Við bílplanið við skálana er skilti sem sýnir gönguleiðir. Við Eyvindarkofann er skilti með grunnupplýsingum varðandi Eyvind og vetursetu hans á svæðinu. Á einni gönguleiðinni, í hrauninu, eru á sumrin sett upp lítil fræðsluskilti um jarðfræðifyrirkæri í Ódáðahrauni. Á hálfgerðri eyju milli lækja í Lindunum hefur verið settur upp á hverju ári „blómastigur“ þar sem lítil skilti eru notuð til að benda á blómin á svæðinu og veita grunnupplýsingar varðandi þau. Herðubreiðarlindir og Askja, útgefandi Umhverfisstofnunar, Öskjuvegur, útgefandi Ferðafélag Akureyrar.	
Stígar	Viðhald á gönguleiðum var með hefðbundnum hætti, stikur lagfærðar.	
Framkvæmdir	<p>Almennt viðhald og málning stika á gönguleiðum.</p> <p>Vegna mikils ágangs Jökulsár á Fjöllum árið 2010 (þegar vegi F88 var lokað í 14 daga og áin skildi eftir sig 20-50 cm þykkt aurlag sunnan Lindaár – sjá ársskýrslu VJP 2010), var unnið að varnaraðgerðum í júnímánuði 2011. Þess var freistað að færa megin rennsli Jökulsár í austari farveg hennar og ýta upp varnargarði úti í ánni, rétt austan vaðsins á Lindaá. Þessar aðgerðir dugðu skammt og sáust þeirra ekki merki í júlímánuði. Kuldalegra sumar nú en í fyrra varð því til þess að vegur hélst opinn og einungis 5 lentu í vandræðum á vaðinu á Lindaá (miðað við 18 árinu áður).</p> <p>Ljóst er að eigi að halda vegi F88 opnum þarf að grípa til aðgerða. Þrátt fyrir að Vatnajökulsþjóðgarður sjái um rekstur svæðisins, fer Umhverfisstofnun með leyfisveitingar. Aðgerðir eru því háðar samvinnu þeirrar stofnunar og Vegagerðar.</p>	
Vöktun	Vatnajökulsþjóðgarður tók þátt í Sóleyjar-verkefni Líffræðistofnunar HÍ, samtaka sveitarfélaga og Landgræðslu. Verkefnið felur í sér athuganir á breytingu blómgunartíma með tilliti til langtímaáhrifa loftslagsbreytinga á plöntur og gróður á Íslandi. Tegundir til athugunar í Herðubreiðarlindum eru lambagras og músareyra, tuttugu einstaklingar af hvorri tegund. Tvisvar í viku var blómgunarstig þeirra skráð af landvörðum. Blómgunartími nú var seinni en í fyrra, sökum óhagstæðara tíðarfars.	
Rannsóknir	<p>Rannsóknnum fyrri ára var fram haldið, meðal annars GPS mælingum Jarðvísindastofnunar Háskóla Íslands (JHÍ) og mælingum Háskólans í Cambridge og JHÍ á þrálátri smáskjálftavirkni (sjá nánar í ársskýrslu Vatnajökulsþjóðgarðs 2011).</p> <p>Þörf er á upplýsingum um gæsavarp í Herðubreiðarlindum og áhrif mögulegrar umferðar á varpið. Náttúrustofa Norðausturlands hefur sýnt þeim rannsóknnum áhuga.</p>	
Annað	Vatnajökulsþjóðgarður gaf út kort 2011 „Hálendið norðan Vatnajökuls“ og er þar að finna nákvæmt kort af svæðinu ásamt helstu upplýsingum um sögu og gönguleiðir.	

Hraun í Öxnadal	Fólkvangur
------------------------	-------------------

Friðlýst	Auglýsing nr. 534/2007 í Stjórnartíðindum B. Fólkvangur.		
Stærð km	22,9 km ²	Stærð ha	2.286,3
Lokunarákvæði	Öll meðferð skotvopna er bönnuð í fólkvanginum, en umsjónarnefnd fólkvangsins getur veitt heimild til að veiða refi og minka. Umferð vélknúinna ökutækja í fólkvanginum er óheimil.		
Samningur	Umsjón og rekstur fólkvangsins skal vera í höndum 3 manna umsjónarnefndar sem skipuð er einum fulltrúa Hörgárbyggðar, einum fulltrúa Hrauns í Öxnadal og einum fulltrúa Umhverfisstofnunar, samkvæmt samningi við Umhverfisstofnun.		
Stígar	Engir merktir stígar hafa verið gerðir á svæðinu en gefinn var út gönguleiðabæklingur og kort um svæðið 2007. Í honum er lýst 14 mismunandi gönguleiðum um fólkvanginn. Sums staðar eru fjárgötur sem vísa leiðir.		
Annað	Á áætlun er að hreinsa og fjarlægja ónýtar girðingar innan fólkvangsins.		

Hverastrýtur á botni Eyjafjarðar.	Náttúruvætti
--	---------------------

Friðlýst	Auglýsing nr. 249/2001 í Stjórnartíðindum B. Náttúruvætti		
Stærð km	0,1 km ²	Stærð ha	12,1
Lokunarákvæði	Köfun við strýturnar ber að tilkynna hafnaryfirvöldum á Akureyri áður en kafað er.		
Landvarsla	Engin landvarsla er á svæðinu.		
Fræðsluáætlun	Áætlað er að setja upp skilti árið 2012.		
Skilti	Búið er að koma upp 2 aðkomuskiltum með fræðsluefni. Annað þeirra er við afleggjarann að Grenivík (og hitt á Hjalteyri í tengslum við Arnarnesstrýtur). Koma þarf upp fræðsluskiltum við helstu aðkomuleiðir kafara að strýtunum.		
Öryggi	Búið er að koma fyrir merkingu við strýturnar m.a til öryggis fyrir kafara . Tilkynningarskylda er til hafnaryfirvalda á Akureyri um köfun við stýturnar.		
Framkvæmdir	Nauðsynlegt er að gera ráð fyrir eftirlits og hreinsunarferð á hverju ári. Strýturnar voru hreinsaðar í sumar áður en franskir sjónvarpsupptökumenn komu til að mynda fyrirbærið. Mikið var tekið af netdruslum og ýmsu öðru rusli.		
Vöktun	Verndaráætlun útgefin 2004. Ráðgjafanefnd er virk og fer fulltrúi Umhverfisstofnunar með formennsku. Ráðgjafanefnd um svæðið þarf að endurskoða verndaráætlun.		
Annað	Hverastrýturnar eru á u. þ. b. 65 m dýpi og nær önnur upp á um. 33 m og hin upp á um 15 m dýpi. Búið er að koma fyrir bóli við strýturnar og liggur strengur (40 mm) á milli flotbauju og tveggja tonna járnklumps sem komið hefur verið fyrir á botninum við rætur hæstu strýtunnar. Með tilkomu þessa mannvirkis þarf ekki lengur að varpa akkeri á eða við strýturnar. Einnig virkar bólið sem öryggi fyrir kafara við köfun á strýturnar. Strýturnar eru afar viðkvæmar og hafa þegar orðið nokkrar skemmdir á þeim sem má rekja til þess að bátar sem komu með kafara til að kafa á strýturnar vörpuðu akkeri á þær. Eftir að ból var sett við strýturnar hefur umgengni lagast og eru þær byrjaðar að jafna sig þó sjá má stóran mun á þeim í dag og þegar kafað var fyrst á þær.		

	Hverfjall (Hverfell)	Náttúruvætti
Friðlýst	Friðlýst 22. Júní 2011	
Stærð km	3,1 km ²	Stærð ha 312,7
Lokunarákvæði	Óheimilt er að ganga um utanverðar hlíðar fjallsins nema á merktum gönguleiðum. Óheimilt er að hafa lausa hunda í náttúruvættinu, nema nytjahunda að störfum.	
Landvarsla	Umhverfisstofnun hefur umsjón og eftirlit með náttúruvættinu. Landvarsla fellur undir Mývatnssvæðið.	
Fræðsluáætlun	Á áætlun er að setja upp upplýsinga og fræðslu skilti fyrir Hverfjall árið 2012 og skilti með upplýsingum um umgengnisreglur	
Skilti	Úrelt leiðbeiningaskilti eru við innkomu á svæðið og þarf nauðsynlega endurnýja með nýjum aðkomu- og fræðsluskiltum. Skilti voru sett upp í sumar sem sýna að óheimilt er að hafa næturstað í náttúruvættinu.	
Stígar	Miserfiðar gönguleiðir liggja um svæðið.	
Framkvæmdir	Aukið eftirlit og ruslatínsla var á svæðinu í sumar. Náttúruáletranir voru fjarlægðar ofan í gígnum. Bætt við kaðlagirðingar ofan á gígnum til að stjórna umferð. Gömul ónýtt girðing var fjarlægð norðan við gígin en partur af þeirri girðingu var fyrir utan náttúruvættið. Göngustígur var lagður sunnan á gígnum (þarf talsverða vinnu í það á hverju vori). Sett voru upp "kissing gate" á göngustíginn á milli Dimmuborga og Hverfjalls (Hverfells) í samstarfi við Skútustaðahrepp með styrk frá Ferðamálastofu.	
Vöktun	Samkvæmt samningi þá vaktar Náttúrufræðistofnun Íslands náttúru, lífríki og viðkvæmar jarðmyndanir svæðisins í samstarfi við Náttúrustofu Norðausturlands. Gert er ráð fyrir í friðlýsingarskilmálum gígsins, að verndaráætlun verði tilbúin eigi síðar en 1. júní 2012.	
Annað	Bæta þarf upplýsingar og aðstöðu fyrir ferðamenn á svæðinu. Nauðsynlegt er að koma upp salernisaðstöðu því mikið er potast bak við grjót og þá sérstaklega við uppgönguna norðvestan við gígin. Nauðsynlegt er að koma í veg fyrir að fólk gangi uppá gígin utan merktra slóða. Náttúruáletranir hafa verið stundaðar í gígnum á árum áður en sumarið 2008 tóku starfsmenn Umhverfisstofnunar sig til og fjarlægðu það allt. Síðan þá hafa um 20 vinnustundir á ári farið í að fjarlægja þær áletranir sem bæst hafa við. Nauðsynlegt er að láta gesti vita að áletranir í náttúru Íslands séu óheimilar.	

	Krossanesborgir	Fólkvangur
Friðlýst	Auglýsing nr. 160/2005 í Stjórnartíðindum B. Fólkvangur.	
Stærð km	1,1 km ²	Stærð ha 114,8
Annað	Krossanesborgir voru friðlýstar sem fólkvangur árið 2005. Markmiðið er að vernda svæðið til útivistar almennings, náttúruskoðunar og fræðslu. Auk þess er verndaður mikilvægur varpstaður fjölda fuglategunda, búsvæði sjaldgæfra plöntutegunda og sérstæðar jarðmyndanir og þannig stuðlað að varðveislu líffræðilegrar og jarðfræðilegrar fjölbreytni.	

Friðlýst	Upphaflega með lögum um verndun Mývatns og Laxar í Suður-Pingeyjarsýslu nr. 36/1974. Núna með lögum um verndun Mývatns og Laxár í Suður-Pingeyjarsýslu nr. 97/2004. Reglugerð um framkvæmd laga nr. 36/1974 um verndun Mývatns og Laxár í Suður-Pingeyjarsýslu nr. 136/1978.		
Stærð km	153,2 km ²	Stærð ha	15.323,1
Landvarsla	Á svæðinu starfar sérfræðingur allt árið á vegum Umhverfisstofnunar síðan 2006. Landverðir hafa starfað að meðaltali um 35 landvarðavikur á verndarsvæði Mývatns og Laxár. Í sumar voru Dimmuborgir og Hverfjall friðlýst og voru landvarðavikur af því tilefni fjölgað í 42,5 vikur. Umhverfisstofnun hefur húsnæði í Mývatnssveit á leigu fyrir landverði. Fjöldi sjálfbóðaliða starfaði á svæðinu á vegum Umhverfisstofnunar.		
Fræðsluáætlun	Ný glæsileg sýning var opnuð í Gestastofu Umhverfisstofnunar að Hraunvegi 8 í Reykjahlíð sumarið 2011. Bæklingur um Mývatn og Laxá er til á íslensku og ensku en þarfnast endurskoðunar.		
Skilti	Skilti hafa að einhverju leiti verið endurnýjuð innan og utan verndarsvæðis. Einnig hefur verið komið upp fjölmörgum vegvísum. Bætt var við skilti í sumar, utan við Gestastofu sem skýrir frá helstu ástæðum þess að svæðið er friðað.		
Stígar	Fjölmargar gönguleiðir hafa verið merktar bæði innan og utan verndarsvæðis.		
Framkvæmdir	Gestastofa Umhverfisstofnunar í Mývatnssveit var endurnýjuð. Unnið er markvisst í eyðingu skógarkerfils og lúpínu.		
Alþjóðasamningar	Mývatn og Laxásvæðið er Ramsar-svæði, 20.000 ha		
Vöktun	Vöktun er á vegum RAMÝ, Náttúruvannsóknastöðinni við Mývatn. Fylgst er reglulega með fjölmörgum þáttum í lífríki Mývatns. Vöktun silungs (bleikju og urriða) í Mývatni er unnin af Veiðimálastofnun skv. samningi við rannsóknastöðina. Veiðimálastofnun heldur auk þess utan um skráningu á veiði í ám og vötnum á svæðinu í samvinnu við veiðifélögin.		
Annað	Verndaráætlun fyrir Mývatn og Laxá 2011-2016 var undirrituð og gefin út. Svæðið er á appelsínugula lista Umhverfisstofnunar.		

Friðlýst	Auglýsing nr. 399/1973 í Stjórnartíðindum B. Náttúruvætti.		
Stærð km	0,7 km ²	Stærð ha	69,9
Landvarsla	Landvarsla fellur undir Mývatnssvæðið		
Fræðsluáætlun	Bæklingur um Mývatn og Laxá.		
Skilti	Skilti eru á svæðinu frá 2004.		
Stígar	Þokkalegir göngustígar um suðvesturhluta svæðisins. Göngubrú var endurnýjuð og möl borinn í hringinn um gígana sumarið 2008. Sumarið 2010 var öllum prílum svæðisins skipt út fyrir hlið, ýmist venjuleg eða „kissing gate“ sem ekki er hægt að skilja eftir opin. Einnig voru settar mottur milli Rófugerðishólana yfir tún þar sem ekki er hægt að nota venjulegan ofaníbúð í stíginn. Við þessar framkvæmdir hefur aðgengi að gígnum stórbatnað.		
Framkvæmdir	Sumarið 2011 var viðarspænnir settur í göngustíginn í Karlsmýrinni og norðan syðri Kleifarhóls þar sem hann er tiltölulega blautur og veðst upp ef votviðrasamt er. Njóli var stunginn upp á svæðinu og stígar og pallar voru fúavarðir.		
Alþjóðasamningar	Skútustaðagígar eru innan Ramsar-svæðisins.		
Annað	Laga þarf göngustíg á syðri Kleifarhól þar sem tilhneiging hefur verið til að ganga utan göngustígsins. Brotnað hefur úr einum gervigíg við tjörnina þannig að augljóslega má sjá „stromp“ eins gígsins við tjörnina og þyrfti að gera sérstakar verndarráðstafanir vegna þess. Einnig mætti skoða að bæta aðstöðu ferðamanna til áningar innan náttúruvættisins. Gert er ráð fyrir að vorið 2012 verði hálf ónýtum palli ofan á syðri Rófugerðishól skipt út fyrir gúmímottur sem falla vel að umhverfinu.		

Friðlýst

Auglýsing nr. 443/1980 í Stjórnartíðindum B. Friðland. Fyrst friðlýst 1972

Stærð km

5,3 km²

Stærð ha

528,7

Landvarsla

Engin landvarsla er á svæðinu.

Samningur

Formlegur umsjónarsamningur hefur verið gerður milli Umhverfisstofnunar og Dalvíkurbyggðar dags.19.maí 2011.

Fræðsluáætlun

Skilti fyrir friðlandið var á áætlun fyrir árið 2011. Skiltið er tilbúið og bíður uppsetningar.

Skilti

Árið 2010 voru sett upp 30 skilti með blómum og plöntum meðfram göngustíg í Hríshöfða. Umhverfisstofnun hefur framleitt upplýsinga og fræðsluskilti sem verður sett upp vorið 2012. Árið 2012 er fyrirhugað að ljúka við uppsetningu skilta, annars vegar á gönguleiðinni í Hríshöfða og hins vegar við Tjarnartjörn. Um er að ræða 70 lítil skilti á hvorri leið með blómum, fuglum, jarðfræði og sögulegum minjum. Einnig er fyrirhugað að setja upp stór upphafsskilti við hvora leið. Þá eru tilbúin skilti sem setja á við upphaf gönguleiðar árið 2012. Auk þess er stefnt að því að gera útskot á þjóðveginum við Hrísatjörn og setja þar upp merkingar og aðstoðu til fuglaskoðunar ekki síst með tilliti til fatlaðra.

Stígar

Göngustígar eru á svæðinu.

Framkvæmdir

Sumarið 2009 var reist fuglaskoðunarhús við Tjarnartjörn og sumarið 2010 var fuglaskoðunarhús reist við Hrísatjörn með aðstoð nemenda Dalvíkurskóla (styrkur Ferðamálaráðs). Einnig var göngu- og reiðleið við Tjarnartjörn lagfærð með aðstoð Reiðvegastjóðs.

Vöktun

Vöktun á vatnafuglum og skordýrum á vegum Náttúruvannsóknarstöðvarinnar við Mývatn.

Rannsóknir

Rannsóknir á vatnafuglum og skordýrum á vegum Náttúruvannsóknarstöðvarinnar við Mývatn.

Annað

Umhverfisnefnd er virk hvað varðar eftirlit með svæðinu. Nemendur Dalvíkurskóla eru með svæðið „í fóstri“ og sjá um viðhald á merkingum og ruslatíslu. Árið 2011 var sett upp sýningin „Friðland fuglanna“ sem sett verður upp á Húsabakka. Sýningin fjallar um fugla í náttúru og menningu Íslands á nýstárlegan hátt á barnvænum nótum. Sýningin er eins konar gestastofa Friðlands Svarfdæla. Fuglaskoðunarferðir árlega í tengslum við gönguviku og stundum oft.

Friðlýst

Auglýsing nr. 30/1977 í Stjórnartíðindum B. Friðland.

Stærð km

5,6 km²

Stærð ha

562,9

Lokunarákvæði

Takmarkanir á laxveiðitíma, ekki má veiða alla daga vikunnar, einnig ákvæði varðandi möskvastærð. Stangveiði leyfð frá júní til september.

Landvarsla

Engin landvarsla er á svæðinu en starfsmaður Umhverfisstofnunar á Mývatni hefur fylgst með svæðinu.

Fræðsluáætlun

Umhverfisstofnun áætlað að setja upp skilti árið 2015.

Vöktun

Rannsóknir á vegum Veiðimálastofnunar og RAMÝ, í Reykjadalssá og Eyvindarlæk. Um 1980 fóru fram rannsóknir á Vestmannsvatni. Lax hefur átt undir högg að sækja í Reykjadalssá, urriði hefur verið að sækja á. Netaveiði hefur verið stunduð í Vestmannsvatn, urriði og bleikja, og smá laxveiði. Fylgjast þarf með efnamengun í Reykjadalssá, frá iðnaði og landbúnaði, vöktun og/eða rannsóknir æskilegar.

Rannsóknir

Mikið er um skógarkerfil við Lauga í Reykjadal. Svo virðist vera sem hann sé að fíkra sig niður eftir Reykjadalssánni sem rennur í Vestmannsvatn. Umhverfisstofnun fór í eftirlitsferð til að meta útbreiðsluna sumarið 2011 og kom þá í ljós að mikið er af kerfli alveg niður undir Akra. Þaðan að Helgastöðum var þó nokkuð um plöntur en starfsmenn Umhverfisstofnunar stungu þær upp í sumar.

Annað

Skipulagðar minkaveiðar í gildrum á veturna. Mikið fuglalíf og góð silungsveiði á seinni árum. Álag á hestaslóð, sem er þó veltroðin, talsverður rykmökkur, talsvert álag á svæðið vegna hestamanna, sem fara meðfram vatni. Einnig fara mótörhjólamenn um reiðslóðina. Slatti af forhlöðum við vatnið sunnanvert, sem bendir til nokkurrar skotveiði innan verndarsvæðisins sem er bönnuð. Skoða þarf beitarálag í skóginum og meta hvort það þurfi að takmarka hana til að skógurinn geti endurnýjað sig.

Austurland

Álfaborg	Fólkvangur
-----------------	-------------------

Friðlýst	Auglýsing nr. 71/1976 í Stjórnartíðindum B.		
Stærð km	0,1 km ²	Stærð ha	8,9
Lokunarákvæði	Óheimilt er að beita búpeningi innan fólkvangsins. Umferð hvers konar ökutækja er óheimil.		
Landvarsla	Engin landvarsla er á svæðinu		
Samningur	Enginn formlegur samningur hefur verið gerður.		
Fræðsluáætlun	Sveitarfélagið vinnur að því að setja upp símafræðslu þar sem hægt verður að hringja í símanúmer og fræðsluefni í símann á 3 tungumálum.		
Skilti	Skilti er á svæðinu sem sett var upp af sveitarfélaginu. Eins er skilti frá Náttúruverndarráði og Ferðamálaráði.		
Stígar	Árið 2010 voru merkingar á stígum yfirfarnar.		
Annað	Fylgjast þarf með útbreiðslu lúpínu í fólkvanginum.		

Díma í Lóni	Náttúruvætti
--------------------	---------------------

Friðlýst	Auglýsing nr. 523/1975 í Stjórnartíðindum B. Náttúruvætti.		
Stærð km	0,1 km ²	Stærð ha	6,4
Samningur	Enginn formlegur samningur hefur verið gerður.		
Fræðsluáætlun	Umhverfisstofnun áætlað að setja upp skilti fyrir árið 2012.		

Háalda	Náttúruvætti
---------------	---------------------

Friðlýst	Stjórnartíðindi B, nr. 519/1975. Náttúruvætti.		
Stærð km	0,0 km ²	Stærð ha	4,9
Samningur	Enginn formlegur samningur hefur verið gerður.		
Fræðsluáætlun	Áætlað er að setja upp fræðsluskilti árið 2014.		
Skilti	Lítið upplýsingaskilti frá Náttúruverndarráði er við bílastæðið en það er orðið gamalt og skemmt. Skilti sem vísar á athyglisverðan stað er við þjóðveginn.		
Stígar	Óskipulagðir troðningar eru á svæðinu.		
Annað	Fulltrúar Umhverfisstofnunar fóru á svæðið sumarið 2011. Víða eru ummerki gamals utanvegaaskurs á svæðinu. Gamla skilti Náttúruverndarráðs er í mjög slæmu ástandi. Bæta þyrfti aðkomu á bílastæði.		

Hálsar, tjarnir á innri Hálsum	Búsvæði
---------------------------------------	----------------

Friðlýst	Auglýsing nr. 266 10. febrúar 2011 í Stjórnartíðindum B. Búsvæði.		
Stærð km	1,5 km ²	Stærð ha	145,7
Lokunarákvæði	Umferð vélknúinna ökutækja er óheimil á verndarsvæðinu.		
Landvarsla	Engin landvarsla er á svæðinu.		
Samningur	Umsjón og rekstur hins friðlýsta svæðis á Hálsum skal vera í höndum Djúpvogshrepps samkvæmt samningi við Umhverfisstofnun dags 13.jan 2011, staðfestur af Umhverfisráðherra.		
Skilti	Ekkert skilti er á svæðinu.		

Helgustaðanáma	Náttúruvætti
-----------------------	---------------------

Friðlýst	Auglýsing nr. 525/1975 í Stjórnartíðindum B. Náttúruvætti.		
Stærð km	0,0 km ²	Stærð ha	0,9
Landvarsla	Viðræður standa yfir við sveitarfélagið Fjarðabyggð um umsjón svæðisins.		
Samningur	Fjarðabyggð og Umhverfisstofnun hafa unnið drög að umsjónarsamningi sem stefnt er að skrifa undir sem fyrst.		
Fræðsluáætlun	Sett var upp skilti á bílastæði árið 2010 af Umhverfisstofnun þar sem fólki er bent á að óheimilt sé að fjarlægja silfurberg úr námunni.		
Skilti	Í vinnslu hjá Umhverfisstofnun eru 2 fræðsluskilti sem setja á upp annars vegar við námugöngin og hins vegar við námuopið. Brýnt er fyrir fólki að taka ekki silfurberg með sér út af svæðinu og fólki bent á að það ferðist á eigin ábyrgð. Einnig verður settur upp vegvísir á göngustíg.		
Stígar	Stígur liggur upp að námunni sem þarf að laga. Fulltrúar Umhverfisstofnunar ásamt Náttúrustofu Austurlands og Fjarðarbyggð hafa tekið stíginn út og til stendur að fara í lagfæringar á honum næsta vor.		
Öryggi	Umhverfisstofnun lét vinna öryggisúttekt fyrir Helgustaðanámu af verkfræðistofunni Eflu. Þar koma fram margar ábendingar um atriði sem þarf að laga og hafa í huga vegna öryggismála á svæðinu.		
Framkvæmdir	Sveitarfélagið ásamt Umhverfisstofnun hafa rætt um gerð deiliskipulags svæðisins. Þær viðræður ganga vel og hefur Fjarðarbyggð ásamt Umhverfisstofnun sótt um í framkvæmdasjóð ferðamannastaða í verkefnið. Árið 2012 er áætlað að fara í framkvæmdir á göngustíg, laga námubotn og girða námuna af ásamt því að fara í öryggisrástafanir við námu og göng. Sett verða upp 2 skilti og 1 vegvísir á göngustíg.		
Annað	Svæðið flokkast á rauðan lista Umhverfisstofnunar vegna mikils álags og þarfnast aðgerða. Svæðið var sett á rauðan lista Umhverfisstofnunar árið 2010 sem eitt þeirra 10 svæða sem stofnunin telur í hættu á að missa verndargildi sitt. Svæðið er mikið sótt af íslenskum og erlendum ferðamönnum. Bæta þarf fræðslu á bæði íslensku og erlendum málum. Fréttir um steinatöku ferðamanna færast sífellt í aukana.		

Friðlýst	Auglýsing nr. 393/1973 í Stjórnartíðindum B. Fólkvangur og friðland.		
Stærð km	2,0 km ²	Stærð ha	260,0
Lokunarákvæði	Vegna æðarvarps er umferð gangandi manna takmörkuð frá 15. apríl – 15. júlí um Leirhöfða, nágrenni við Hrutatanga og svæðið í Borgarhvammi.		
Samningur	Unnið er að því að gera umsjónarsamning milli Umhverfisstofnunar og Fjarðarbyggðar.		
Fræðsluáætlun	Umhverfisstofnun áætlað að setja upp aðkomu- og fræðsluskilti árið 2014. Náttúrustofa Austurlands (NA) hefur séð um gagnasöfnun og útgáfu bæklinga um friðlandið sem Fjarðabyggð kostaði og gaf út.		
Skilti	Náttúrustofa Austurlands hefur sett upp fræðsluskilti í friðlandinu. Fræðsluskilti eru endurnýjuð ár hvert af NA ef þörf er á.		
Stígur	Sjálfbóðaliðar Umhverfisstofnunar unnu 2 vikur í stígagerð í Hólmanesinu sumarið 2011 og nú liggur stígur frá bílastæði á þjóðvegi og niður í friðlandið. Gera þyrfti betri aðkomu frá bílastæðinu og niður að stígnum.		
Framkvæmdir	Árið 2011 gerði Vegagerðin áningastað með bílastæðum og útsýnisstað við þjóðveginn austast í Hólmahálsinum. Sumarið 2011 var gerður malarstígur frá áningastaðnum og niður í Urðarskarð. Þá hafa verið unnin drög að deiliskipulagi fyrir fólkvanginn með áherslu á að auka gildi svæðisins til útivistar t.d. með gerð göngustíga, salernisaðstöðu, fuglaskoðunarhúss, áningastaða og merkra minjar. Vegna breyttrar legu akvegarins um Hólmahálsinn þyrfti að endurnýja gömlu skilti Náttúruverndarráðs sem sjást ekki lengur frá veginum.		
Válistategundir	Hrafn (VU) verpir á svæðinu.		
Vöktun	NA heldur úti rannsóknarreitum vegna umhverfsvöktunar í tengslum við álverið á Reyðarfirði.		
Rannsóknir	NA gerði úttekt á náttúrufari í friðlandinu og næsta nágrenni sem að hluta til var kostað af Vegagerðinni vegna breytingar á veglínu.		
Annað	Unnið hefur verið í því að laga bílastæði ofan við Hólmanesið eftir að vegurinn var breikkaður. Setja þarf merkingar á bílastæðið til að beina fólki að stígnum sem nýbúið er að gera. Breyting á vegi hefur valdið auknu aðgengi. Hægt að komast niður í nes sem eykur álag á svæðinu. Vottur af lúpínu Eskifjarðarmegin. Lítil áningastaður er á plani, þar verða væntanlega upplýsingar um svæðið. Gamla veginum er haldið við sem reiðgötu og hjólastíg.		

Friðlýst

Auglýsing nr. 393/1973 í Stjórnartíðindum B. Fólkvangur og friðland.

Stærð km

0,7 km²

Stærð ha

73,4

Lokunarákvæði

Vegna æðarvarps er umferð gangandi manna takmörkuð frá 15. apríl – 15. júlí um Leirhöfða, nágrenni við Hrutatanga og svæðið í Borgarhvammi.

Samningur

Umsjónarsamningur er í bígerð við sveitarfélagið Fjarðabyggð.

Fræðsluáætlun

Umhverfisstofnun áætla að setja upp aðkomu- og fræðsluskilti árið 2014. Náttúrustofa Austurlands (NA) hefur séð um skiltagerð, fræðsluskilti, sem sett hafa verið upp í friðlandinu. Fræðsluskilti eru endurnýjuð ár hvert af NA ef þörf er á. NA sá um gagnasöfnun og útgáfu bæklinga um friðlandið sem Fjarðabyggð kostaði.

Stígur

NA hefur haldið við göngustígum. Fræðslustígur lagður um svæðið á kostnað Fjarðabyggðar og til stendur að merkja frekari gönguleiðir, til þess fékkst styrkur frá Ferðamálaráði.

Framkvæmdir

Sjálfboðaliðar Umhverfisstofnunar unnu að stígagerð í friðlandinu 2011.

Árið 2011 gerði Vegagerðin áningastað með bílastæðum og útsýnisstað við þjóðveginn austast í Hólmahálsinum. Þar sem á að setja upp upplýsingaskilti og bæta aðgengi að fólkvanginum. Sumarið 2011 var gerður malarstígur frá áningastaðnum og niður í Urðarskarð. Þá hafa verið unnin drög að deiliskipulagi fyrir fólkvanginn með áherslu á að auka gildi svæðisins til útivistar t. d. með gerð göngustíga, salernisaðstöðu, fuglaskoðunarhúss, áningastaða og merkja minjar. Vegna breyttrar legu akvegarins um Hólmahálsinn þyrfti að endurnýja gömlu skilti Náttúruverndarráðs sem sjást ekki lengur frá veginum.

Válistategundir

Hrafn (VU) verpir á svæðinu.

Vöktun

Engin á vegum Umhverfisstofnunar. NA hefur rannsóknarreiti vegna umhverfsvöktunar í tengslum við álverið á Reyðarfirði.

Rannsóknir

NA gerði úttekt á náttúrufari í friðlandinu og næsta nágrenni sem að hluta til var kostað af Vegagerðinni vegna breytingar á veglínu.

Annað

Breyting á vegi hefur valdið auknu aðgengi. Hægt að komast niður í nes sem eykur álag á svæðinu. Vottur af lúpínu Eskifjarðarmegin. Lítil áningastaður er á plani, þar verða væntanlega upplýsingar um svæðið. Gamla veginum er haldið við sem reiðgötu og hjólastíg.

Friðlýst

Auglýsing nr. 32/1973 í Stjórnartíðindum B. Friðland.

Stærð km

51,1 km²

Stærð ha

5.105,6

Landvarsla

Landvarsla var í Hvannalindum í sumar sem önnur sumur frá 24. júní til 31. ágúst og heimsótti þjóðgarðsvörður Vatnajökulsþjóðgarðar austursvæðis, Hvannalindir nokkrum sinnum á árinu.

Samningur

Samningur um umsjón við Vatnajökulsþjóðgarð.

Fræðsluáætlun

Daglegar fræðslugöngur eru í boði með landverði inn að rústum einnig eru auglýstar nokkrar aðrar lengri göngur með landverði m.a. ganga að Kreppuþröng.

Skilti

Komin eru upp lágstemmd skilti með upplýsingum um landvörslu og tjaldbönn.

Framkvæmdir

Aðbúnaður í Lindarseli hefur verið bættur lítilega og nýr kamar er komin á bílastæði við Lindarsel sem FFF á allan heiður á að koma upp. Sá kamar er til sölu!

Vöktun

Landvarslan, s.s. vöktunin, eftirlitið og fræðslan er að aukast í Lindunum.

Annað

Nærumhverfi Eyvindarrústanna í Hvannalindum hefur látið á sjá síðustu ár. Enn eru töluverðar traðkskemmdir á gróðri umhverfis rústirnar. Ferðamönnum sem heimsækja Hvannalindir fer sennilega hægt fjölgandi og ástæða þykir til að gera viðunandi úrbætur til að vernda gróður og hleðslur. Mikilvægt er að koma upp sjálfvirkri talningu á bílastæði við rústir til að átta sig á fjölda ferðamanna. Áhersla þarf að vera á að sú lausn sem valin verður til að bæta aðstæður við rústir falli að landslagi og verði lítið áberandi í umhverfinu. Ef ráðist er í úrbætur í kringum Eyvindarrústirnar er ljóst að fleiri aðilar þurfa að koma þar að m.a. Umhverfisstofnun, Fornleifavernd ríkisins og Fljótsdalshérað og hafa um það gott samstarf.

Friðlýst	Auglýsing nr. 388/1978 í Stjórnartíðindum B. Friðland.
Stærð km	1,2 km ² Stærð ha 120,2
Lokunarákvæði	Akstur er bannaður í höfðanum án sérstaks leyfis umsjónaraðila, svo og meðferð skotvopna.
Landvarsla	Engin formleg landvarsla er í Ingólfshöfða. Ferðapjónustuaðilar í Hofsnesi fara skipulagðar ferðir með ferðamenn og líta til með svæðinu.
Samningur	Enginn formlegur samningur er til en í friðlýstingarskilmála kemur fram að Umhverfisstofnun geti falið umboð sitt þriggja manna umsjónarnefnd.
Fræðsluáætlun	Samkvæmt fræðsluáætlun Umhverfisstofnunar er áætlað er að setja upp skilti árið 2014. Endurskoða þarf bækling er Umhverfisstofnun gaf út og er upplagið búið.
Skilti	Ekkert skilti er við eða í Ingólfshöfða. Á bílastæði við Hofsnæs var sett upp skilti sl. sumar við upphaf leiðar út í höfðann. Á því skilti eru fyrst og fremst sögulegar upplýsingar. Brýnt er að setja upp aðkomuskilti þar sem að fólk á einkabílum kemur að friðlandinu. Að sögn ferðapjónustuaðilans í Hofsnesi þá er nokkuð um að fólk keyri inn í friðlandið og upp að vita án þess að það viti að það sé staðsett inni á friðlandi.
Stígar	Engin stígagerð hefur verið framkvæmd. Að sögn ferðapjónustuaðila þá komu troðningar í landið eftir hestaferðir sem farnar voru en nú er búið að afstýra þeim. Einhverjir kindastígar eru í höfðanum sem fólk gengur eftir.
Öryggi	Viti er í eygni sem og neyðarskýli. Einnig er þar radíóviti á vegum ISAVIA.
Framkvæmdir	Ferðapjónustuaðilar eru með í bígerð að koma upp þurrsalerni við upphaf leiðar út í höfðann, eins og er þá er einn kamar á bílastæðinu.
Alþjóðasamningar	Stormsvala hefur verið alfriðuð hér á landi frá 1954. Samkvæmt Bernarsamningnum ber að friða stormsvölu í Evrópu og vernda búsvæði hennar sérstaklega. Strandtittlingur er friðaður, en einu þekktu varpstaðir hans á Íslandi eru Papey og Ingólfshöfði. Samkvæmt Bernarsamningi þarfnast strandtittlingur friðunar í Evrópu.
Válistategundir	Stuttnefju (VU), hefur fækkað, meira en 20% fækkun á 10 árum. Stormsvala (VU), fáir varpstaðir. Sjósvala (VU), fáir varpstaðir. Strandtittlingur (CR), lítill stofn.
Vöktun	Hálf dán Björnsson á Kvískerjum, og Björn og Brynjar frá www.fuglar.is á Höfn hafa verið að merkja skúmsunga flest ár. Arnþór Garðarsson hefur stundað talningar á svartfugli á vegum N.Í
Rannsóknir	Erpur Snær frá lundarannsóknastofu Vestmannaeyja hefur undanfarin ár rannsakað lundavarpíð.
Annað	Sumarið 2008 voru gerðar rannsóknir á lunda af Lundarannsóknafélagi Vestmannaeyja en þeim rannsóknnum var lítið fylgt eftir sumarið 2010. Svæðið er á appelsínugula lista Umhverfisstofnunar yfir þau svæði sem þarf að fylgjast sérstaklega með að tapi ekki verndargildi sínu.

Friðlýst	Auglýsing nr. 181/2003 í Stjórnartíðindum B.Friðland. Fyrst friðlýst 1975.		
Stærð km	63,7 km ²	Stærð ha	6.372,3
Landvarsla	Engin landvarsla/eftirlit var með svæðinu sumarið 2011		
Samningur	Gerður hefur verið umsjónarsamningur við Vatnajökulspjóðgarð um umsjón friðlandsins.		
Framkvæmdir	Umhverfisstofnun hefur fundað með Landsvirkjun og Landgræðslu ríkisins varðandi áfoksaðgerðir í friðlandinu.		
Vöktun	Náttúrufræðistofnun Íslands og NA fylgjast með hreindýrum og heiðargæsum. NA er með gróðurreiti í Kringilsárrana sem eru hluti af langtíma vöktunarverkefni þar sem fylgst er með hugsanlegum breytingum á gróðurfari vegna Háslóns. Á áætlun er að fara í eftirlitsferð vorið 2012.		
Rannsóknir	<p>Helstu skýrslur frá NA er tengjast Kringilsárrana og svæðum er liggja að honum 2011: Vöktun heiðagæsa á vatnasviði Jökulsár á Dal og Jökulsár í Fljótsdal 2005-2010. Áhrif Kárahnjúkavirkjunar á heiðagæsir. Egilsstaðir, júní 2011.</p> <p>Kortlagning burðarsvæða hreindýra á áhrifasvæðum Kárahnjúkavirkjunar vorið 2010. Egilsstaðir, febrúar 2011.</p> <p>Kárahnjúkavirkjun, Fallryksmælingar við Háslón, á Brúaröræfum og í byggð á Fljótsdalshéraði sumarið 2010. Neskaupstaður febrúar 2011</p> <p>Tillaga um veiðikvóta og ágangssvæði 2011 og vöktun Náttúrustofu Austurlands 2010. Egilsstaðir, mars 2011.</p>		
Annað	Svæðið er á appelsínugula lista Umhverfisstofnunar yfir þau svæði sem þarf að fylgjast sérstaklega með að tapi ekki verndargildi sínu. Breytingar hafa orðið á mörkum friðlandsins vegna framkvæmda. Erfiðara er nú en áður fyrir ferðafólk að komast í Ranann þar sem kláfurinn á Kringilsá er horfinn undir Háslón. Aðgengi að Rananum á bát er auðveldara en áður.		

Friðlýst	Auglýsing nr. 31/1977 í Stjórnartíðindum B. Tilheyrir nú Vatnajökulsþjóðgarði.		
Stærð km	293,6 km ²	Stærð ha	29.359,6
Landvarsla	Landvarsla á vegum Vatnajökulsþjóðgarðs frá 4.júlí til 10. ágúst.		
Samningur	Samningur hefur verið gerður milli Umhverfisstofnunar og Vatnajökulsþjóðgarðs um umsjón.		
Fræðsluáætlun	Nokkur gönguleiðakort eru til af svæðinu. Bæklingur sem Náttúruvernd ríkisins gaf út er orðinn úreltur.		
Skilti	Við jaðar friðlandsins og innan þess eru nokkur upplýsingaskilti. Við Kollumúlaveg F980 er skilti sem sýnir helstu aðgangsléiðir að Lónsöræfum, bæði gönguleiðir og jeppaslóða. Gamalt skilti frá Náttúruvernd ríkisins er á vegamótum þar sem Kollamúlavegur og slóði að Dímu greinast. Það skilti er úrelt og er nauðsynlegt að endurnýja skiltið. Við bílastæðið á Illakambi eru 5 upplýsinga skilti með upplýsingum um lífríki, jarðfræði og vinsæla staði í Lónsöræfum.		
Stígargar	Mikið er um gönguleiðir á svæðinu en sumar leiðir eru aðeins fyrir vana og vel útbúna. Göngubrú er yfir Jökulsá í Lóni í Kollumúla. Eitthvað er um stikaðar gönguleiðir í friðlandinu og eru þær merktar með gulum stikum þó að á einstaka stað finnist gamlar bláar stikur.		
Öryggi	GSM samband er slæmt. Sumarið 2010 var slökkt á NMT sendi sem þjónaði svæðinu. Talstöðin í skálanum er orðin gömul. Tetra samband hefur ekki verið gott en ekki hefur náðst samband í Múlaskála.		
Framkvæmdir	Vorið 2011 keypti Vatnajökulsþjóðgarður Múlakot í Kollumúla sem bústað fyrir landvörð. Sumarið 2011 kom hópur sjálfboðaliða í Kollumúla og aðstoðaði við stígagerð og lagfæringar. tekið var til í kringum Múlakot, settar nýjar dyrahellur og svæðið sléttað fyrir framan kofann ásamt því að steinum var raðað undir húsvegginn.		
Rannsóknir	Athuga þyrfti með beitarþolsrannsóknir en mikið af fé er sleppt í friðlandið. Út frá þeim rannsóknum þyrfti að athuga hvort setja þurfi takmarkanir á þann fjölda fjár sem er sleppt í friðlandinu.		
Annað	Skemmdir hafa orðið á gróðri vegna utanvegaasksturs torfæruhjóla og fjórhjóla, þó aðallega utan friðlandsins. Enn liggja brúarbitar í Víðidalsá og mikið magn af byggingarefni er á árbakkanum ásamt ryðguðum og ónýtum verkfærum en fyrir nokkrum árum þá var veittur styrkur til einkaaðila til að brúa ána. Sóst hefur verið eftir fjármagni til vatnajökulsþjóðgarðs. Kvartað hefur verið undan draslinu í Víðidal. Mikið af brúarbitunum eru ónýtir og þá þarf að fjarlægja.		

Friðlýst	Auglýsing nr. 333/1972 í Stjórnartíðindum B. Fólkvangur.		
Stærð km	3,2 km ²	Stærð ha	318,4
Landvarsla	Engin landvarsla er á svæðinu		
Samningur	Enginn formlegur samningur hefur verið gerður.		
Skilti	<p>Vinsælt útivistarsvæði í útjaðri bæjarins. Fróðleik um náttúruferðir svæðisins hefur verið komið fyrir á lítil skilti meðfram gönguleiðinni.</p> <p>Náttúrustofa Austurlands (NA) sá um gagnasöfnun vegna skilta sem sett voru upp og kostuð af sveitarfélaginu.</p>		
Stígar	NA ásamt sveitarfélaginu hefur eftirlit með stígnum og sér til þess að lagfæringar verði gerðar.		
Framkvæmdir	<p>Stígurinn hefur verið lagfærður mikið á undanförunum árum. Handrið sett upp og nýr stigi er kominn niður í Páskahelli. Viðhald á stígum er þó nauðsynlegt og eftirlit með mannvirkjum sem þar eru vegna mikils ágangs. NA og Fjarðabyggð hafa séð um lúpínuslátt í fólkvanginum. Fræðsluskilti eru endurnýjuð ár hvert ef þörf er á.</p>		
Annað	<p>Fólkvangurinn er mjög vinsælt útivistarsvæði allt árið mest sóttur af Norðfirðingum. Auðvelt er að ganga út í fólkvang. Gróska er mikil og þar finnast nokkrar sjaldgæfar plöntutegundir. NA hefur í nokkur ár séð um gönguferð með leiðsögn á Degi hinna villtu blóma í fólkvangi Neskaupstaðar. Páskahellir er áhugaverður jarðfræðilega séð. Búið er að koma upp hringsjá sem Norðfirðingafélagið gaf þar sem hægt er að skoða örnefni fjalla sem sjást frá svæðinu. Talsverð útivistar- og skógrækt er utan við sjálfan fólkvanginn og er góð tenging við hann. Í ár eru fjörtíu ár eru síðan fólkvangurinn var friðlýstur.</p>		

	Ósland	Fólkvangur
Friðlýst	Auglýsing nr. 427/1982 í Stjórnartíðindum B. Fólkvangur.	
Stærð km	0,2 km ²	Stærð ha 16,6
Landvarsla	Engin landvarsla er á svæðinu.	
Samningur	Enginn formlegur samningur hefur verið gerður.	
Skilti	Í Óslandinu er að finna upplýsingaskilti um svæðið og þar er hægt að ganga skemmtilegan hring frá tjörninni og virða fyrir sér hið mikla fuglalíf sem þar er.	
Stígar	Vinsælt útivistarsvæði með göngustígum s.s. umhverfis Óslandstjörn. Á hæsta punkti Óslands, Óslandshrauni, er glæsilegt minnismerki um sjómenn.	
Framkvæmdir	Sumarið 2011 réðst sveitarfélagið í framkvæmdir á sjóvarnargarði á svæðinu án leyfis Umhverfisstofnunar. Framkvæmdir voru stöðvaðar og í kjölfarið veitti Umhverfisstofnun sveitarfélaginu leyfi til framkvæmda með skilyrðum. Sveitarfélagið hefur nú lokið framkvæmdum undir eftirliti Umhverfisstofnunar. Gerð var bakkavörn sem miðar að því að verja austur bakka fólkvangs fyrir frekara landbroti af völdum ágangi sjávar. Að mati eftirlitsaðila á vegum Umhverfisstofnunar hafa framkvæmdirnar uppfyllt öll skilyrði sem sett voru og ekki raskað verndargildi fólkvangsins með neinum hætti.	
Annað	Mikið landbrot hefur verið innan fólkvangsins undanfarin ár. Nú hefur verið byggður sjóvarnargarður til að verja land. Einhver utanvegaakstur hefur verið í mýrinni austan megin í fólkvanginum en þegar fulltrúar Umhverfisstofnunar fóru á svæðið í sumar þá hafði landið jafnað sig mikið þó svo að enn væri að sjá einhver ummerki.	

	Salthöfði og Salthöfðamýrar	Friðland
Friðlýst	Auglýsing nr. 249/1977 í Stjórnartíðindum B. Friðland.	
Stærð km	2,3 km ²	Stærð ha 230,7
Landvarsla	Engin landvarsla hefur verið á svæðinu.	
Samningur	Enginn formlegur samningur hefur verið gerður um umsjón.	
Fræðsluáætlun	Umhverfisstofnun áætlað að setja upp aðkomu- og fræðsluskilti árið 2013.	
Skilti	Engin skilti eru á svæðinu	
Stígar	Engir stígar eru á svæðinu.	
Framkvæmdir	Engir innviðir eru á svæðinu	
Annað	Fulltrúar Umhverfisstofnunar fóru á svæðið sumarið 2011. Friðlandið er í góðu ástandi enda er lítið um utanaðkomandi umferð. Settir hafa verið upp klifurkrókar/festingar fyrir klettaklifur. Friðlandið er hvergi merkt en vegslóði liggur inn á svæðið og í gegnum klettaborginar sem þar eru.	

	Skrúður	Friðland
Friðlýst	Auglýsing nr. 513/1995 í Stjórnartíðindum B. Friðland.	
Stærð km	2,0 km ²	Stærð ha 92,0
Lokunarákvæði	Óheimilt er að fara í eyna án leyfis ábúanda.	
Landvarsla	Engin landvarsla er á svæðinu.	
Samningur	Enginn formlegur samningur hefur verið gerður.	
Fræðsluáætlun	Áætlað er að setja upp fræðsluskilti árið 2013.	
Skilti	Engin skilti eru fyrir svæðið.	
Alþjóðasamningar	Stormsvala hefur verið alfriðuð hér á landi frá 1954. Samkvæmt Bernarsamningnum ber að friða stormsvölu í Evrópu og vernda búsvæði hennar sérstaklega.	
Válistategundir	Stormsvala (VU).	
Annað	Aðgengi í og um eyjuna er bæði erfitt og varasamt.	

	Teigarhorn	Náttúruvætti
Friðlýst	Auglýsing nr. 518/1975 í Stjórnartíðindum B. Náttúruvætti.	
Stærð km	2,1 km ²	Stærð ha 208,8
Lokunarákvæði	Óheimilt er að fara inn á svæðið nema með leyfi landeiganda.	
Landvarsla	Engin landvarsla er á svæðinu.	
Samningur	Enginn formlegur samningur hefur verið gerður.	
Skilti	Vegagerðin setti upp skilti á áningarstað sínum fyrir utan friðlandið. Þar kemur þó ekkert fram um friðlýsingu svæðisins.	
Vöktun	Gamla húsið á Teigarhorni (Weyvadt húsið) er í vörslu Þjóðminjasafns Íslands.	
Annað	Svæðið flokkast á rauðan lista Umhverfisstofnunar vegna mikils álags og þarfnast aðgerða. Svæðið var sett á rauðan lista Umhverfisstofnunar árið 2010 sem eitt þeirra 10 svæða sem stofnunin telur í hættu á að missa verndargildi sitt. Fulltrúar Umhverfisstofnunar fóru í eftirlit á svæðið sumarið 2011. Engin umferð er inn á svæðið og jörðin er lokuð. Teigarhorn hefur nú verið sett á sölu og ábúandi er fluttur burtu.	

Árnahellir í Leitarhrauni	Náttúruvætti
----------------------------------	---------------------

Friðlýst	Auglýsing nr. 591/2002 í Stjórnartíðindum B. Náttúruvætti.		
Stærð km	0,1 km ²	Stærð ha	8,0
Lokunarákvæði	Vegna verndar jarðmyndana er óheimilt að fara í hellinn án sérstaks leyfis.		
Landvarsla	Hellirinn er læstur með hengilás á hliði og er grjóti ávallt hlaðið fyrir hliðið til að hylja staðsetningu. Hellarannsóknafélagið hefur ekki staðið fyrir ferðum í hellinn. Nokkuð hefur verið um fyrirspurnir síðustu ár um möguleikann á að komast í hellinn en þeim hefur öllum verið hafnað af stjórn félagsins. Það er einfaldlega eina leiðin til að vernda hellinn.		
Samningur	Samkvæmt samningi milli Umhverfisstofnunar og Hellarannsóknarfélags Íslands 25 júlí 2002, ber félaginu að hafa umsjón og eftirlit með friðlýstum hraunhellum og einnig hraunhellum á friðlýstum svæðum ásamt sérstökum jarðmyndunum í hellunum. Samningurinn gildir í 10 ár.		
Framkvæmdir	Ekki var farið í Árnahellir árið 2011 á vegum Hellarannsóknarfélagsins. Árið 2011 fékk þessi friðlýsti hellir algerlega að vera í friði. Síðasta ferð í hellinn var farin snemma árs 2010 af fulltrúum Hellarannsóknarfélagsins. Tilgangur ferðarinnar var að skipta um hengilás og fjarlægja gulan borða og annan búnað í hellinum sem hafði verið komið fyrir í verndunarskyni þegar hellirinn var friðlýstur árið 2002.		
Vöktun	Hellarannsóknafélag Íslands hefur umsjón með friðlýstum hraunhellum og hraunhellum á friðlýstum svæðum og veitir einnig faglega ráðgjöf um vernd og friðun hraunhella.		
Annað	Árið 2010 var ekki að sjá nein ummerki um nýlegar mannaferðir, skemmdir á dropseinum, hraunstráum eða öðrum myndunum í hellinum þó vel hafi verið leitað. Hellirinn er í stórgóðu ástandi og í raun í því sama og daginn sem hann var friðlýstur. Samkvæmt samningnum um friðlýsinguna þá skal ekki fara í Árnahelli nema í vísindalegum tilgangi og mun svo áfram vera. Ekki eru nein áform um að gera heimsókn í hellinn árið 2012. Mikla reynslu og aga þarf til að fara um Árnahelli án þess að valda skemmdum á öllum þeim þúsundum hraunmyndana sem þar eru.		

Dverghamrar	Náttúruvætti
--------------------	---------------------

Friðlýst	Auglýsing nr. 446/1987 í Stjórnartíðindum B. Náttúruvætti.		
Stærð km	0,0 km ²	Stærð ha	2,1
Samningur	Svæðið þarfnast reglubundins eftirlits og viðhalds. Starfsmenn Vatnajökulspjóðgarðs á Kirkjubæjarklaustri hafa boðist til að líta eftir svæðinu og að stjórna vinnu sjálfbóðaliða Umhverfisstofnunar vegna viðhalds göngustíga um það.		
Fræðsluáætlun	Umhverfisstofnun áætlar að setja upp aðkomu- og fræðsluskilti árið 2013.		
Skilti	Fræðsluskilti frá Vegagerðinni er á svæðinu.		
Stígar	Göngustígur frá hliði suður með náttúruvættinu og vestur að girðingarhorni. Gott bílastæði er á svæðinu. Áningaborð er við bílastæðið, utan verndarsvæðisins.		
Annað	Svæðið er á appelsínugula lista Umhverfisstofnunar yfir þau svæði sem þarf að fylgjast sérstaklega með að tapi ekki verndargildi sínu. Göngustígar þarfnast viðhalds og loka þarf óþarfa slóðum. Mjög brýnt er að koma upp hreinlætisaðstöðu á svæðinu fyrir þann mikla fjölda ferðamanna sem hefur þarna viðdvöl. Starfsmenn Umhverfisstofnunar fóru á svæðið sumarið 2011.		

Friðlýst

Auglýsing nr. 101/1978 í Stjórnartíðindum B. Friðland.

Stærð km

1,5 km²

Stærð ha

147,2

Lokunarákvæði

Umhverfisstofnun getur takmarkað ferðir út í Dyrhólaey frá 1. maí til 25. júní. Miklar deilur hafa staðið yfir vegna lokunar eyjunnar á þessu tímabili.

Landvarsla

Tveir landverðir störfuðu á svæðinu sumarið 2011 á tímabilinu 2. maí til október.

Samningur

Samningur er milli Umhverfisstofnunar og Mýrdalshrepps um umsjón svæðisins gerður 8.júní 2011.

Skilti

Tvö fræðslu og upplýsingaskilti voru sett upp 2011, í Háey og Lágey. Eldra fræðsluskilti um fugla er í eygni.

Stígar

Tvær gönguleiðir voru stikaðar í Dyrhólaey 2011. Jafnframt var göngustígur frá bílastæði norður í Lágey afmarkaður til verndunar fuglavarpi.

Öryggi

Hætta er til staðar þegar ferðamenn fara fram á brúnir þverhníptrar hamranna. Unnið hefur verið í því að bæta það, t.a.m. voru öryggisgirðingar settar upp á tveimur stöðum með viðvörunarskiltum til að draga úr hættu á hrapi.

Framkvæmdir

Landverðir sinntu almennu viðhaldi, lagningu göngustíga, uppsetningu táknmyndaskilta og uppsetningu lokana. Sjálfboðaliðar frá Umhverfisstofnun komu þrisvar yfir sumarið. Gönguleiðir voru stikaðar og lagaðar, einnig var mól borin í göngustíg frá Háey niður að Tó. Lagður var tvíbreiður vegur inn að friðlandsmörkum og einbreiður malbikaður vegur frá friðlandsmörkum og út á Lágey. Á Lágey var bílastæði afmarkað samkvæmt gildandi deiliskipulagi og göngustígar afmarkaðir frá bílastæði niður í fjöru. Byggingar á Háey og landsvæði næst vitanum eru í eigu Siglingastofnunar. Í deiliskipulagi svæðisins er gert ráð fyrir salernisaðstöðu í gömlu fjárhúsunum og hlöðunni og hefur Siglingamálastofnun veitt heimild til þess að nýta húsinn í við skipulagið. Fyrirhugað er að koma upp snyrtiaðstöðu. Styrkur hefur fengist frá Ferðamálastofu þess efnis. Vatnssafntankar eru á svæðinu. Hafin er gerð verndaráætlunar fyrir Dyrhólaey.

Vöktun

Undanfarin ár hefur Umhverfisstofnun fengið úttekt fuglafræðings á fuglalífi í Dyrhólaey. Landverðir fylgdust með fuglalífi í eygni í sumar, töldu tegundir varpfugla og annarra fugla sem sáust í Dyrhólaey. Jafnframt gerði landvörður kort af dreifingu hreiðra í eyjunni. Fuglafræðingur frá Náttúrustofu Suðurlands gerði könnun á lundavarp í eyjunni í sumar.

Annað

Svæðið flokkast á rauðan lista Umhverfisstofnunar vegna mikils álags og þarfnast aðgerða. Vegurinn upp á Háey er slæmur og þarfnast úrbóta en hann var þó lagaður haustið 2011. Nokkuð bar á utanvegaakstri í byrjun sumars þegar opið var á Háey en lokað á Lágey, afmarka þyrfti enn betur útlínur vega með línunum eða hleðslum til að koma í veg fyrir utanvega akstur en landverðir eyddu miklum tíma í að laga för eftir akstur utan vega. Beit er leyfð í Dyrhólaey en gera þyrfti beitarþolsúttekt á svæðinu. Ekki var gerð slík úttekt 2011. Hlunnindaréttur er á fýl, lunda og æðarfugli. Álag á Dyrhólaey af völdum ferðamanna er töluvert en þó svæðisbundið. Bæta þyrfti aðkomuna á Háey og gera hana aðgengilegri og snyrtilegri.

Friðlýst	Auglýsing nr. 354/1979 í Stjórnartíðindum B. Friðland.		
Stærð km	446,3 km ²	Stærð ha	44.633,4
Landvarsla	Umhverfisstofnun hefur umsjón með friðlandinu og voru tveir landverðir í friðlandinu sumar 2011. Þegar landverðir voru í eftirlitsferðum sáu skálaverðir Ferðafélags Íslands um upplýsingagjöf til ferðamanna, það samstarf gekk vel.		
Fræðsluáætlun	Umhverfisstofnun áætlar að setja upp nýtt aðkomu- og fræðsluskilti árið 2012.		
Skilti	Aðkomuskilti, fræðsluskilti um plöntur og fugla, ásamt leiðakorti af svæði eru á svæðinu síðan 2003. Framleidd voru af Umhverfisstofnun skilti sem sett verða upp í friðlandinu til að loka vegslóðum og til að reyna að koma í veg fyrir utanvegaakstur.		
Stígar	Gönguleiðir umhverfis Landmannalaugar eru átta talsins, auk Laugavegarins, Hellismannaleiðar og leiðarinnar frá Landmannahelli upp á Löðmund. Í Landmannalaugum er bílastæði, tjaldstæði og snyrtiaðstaða fyrir ferðamenn.		
Öryggi	Landverðir telja þörf á að fjárfest verði í "Tetra" stöðvum til að tryggja samband milli viðbragðs- og þjónustuaðila á hálendinu.		
Framkvæmdir	Landverðir sinntu víðtæku viðhaldi til að bæta aðbúnað á svæðinu og laga til eftir veturinn. Sjálfboðaliðar Umhverfisstofnunar komu og lögðu fram mikilvæga vinnu í margskonar verkefnum. Farið var yfir allar gönguleiðir á svæðinu og bætt við stikum og merkingum. Bönd voru sett þar sem þörf var á að vernda viðkvæman gróður. Vatnsrásir voru endurbættar og fjölgað á stígum. Þrep voru stórbætt og villuslóðar faldir.		
Vöktun	Búið er að vinna verkáætlun fyrir verndaráætlanagerð friðlands að Fjallabaki og er gert ráð fyrir að verndaráætlanagerð fyrir svæðið taki allt að 1 og 1/2 ár.		
Rannsóknir	Árið 2011 var samið við Ferðamáladeild Háskóla Íslands um að gera þolmarkagreiningu innan friðlandsins. Ekki tókst að ljúka greiningunni á árinu vegna fjármagnsskorts en áætlað er að halda henni áfram á næsta ári.		
Annað	Svæðið flokkast á rauðan lista Umhverfisstofnunar vegna mikils álags og þarfnast aðgerða. Brýn þörf er á skipulagningu svæðisins. Endurskoða þarf alla nýtingu svæðisins. Gönguleiðir, reiðleiðir og vegi þarf að kortleggja en mikið af þeim er ekki á kortum sem nauðsynlegt er til að átta sig umfangi þeirra og geta þannig ákveðið hvað skuli vera opið og hvað ekki. Ekkert kort er til af svæðinu sem er rétt og gefur til kynna hvar hvaða umferð er leyfð og hvað eru skilgreindir vegir, hvað eru reiðleiðir og hvað eru gönguleiðir. Þetta gerir eftirlit á svæðinu erfitt, máttlaust og ómarkvisst. Víða er umferð farin að valda skemmdum eða stefnir í það og er brýnt að auka alla fræðslu/leiðbeiningar til allra sem fara um svæðið með það í huga að bæta umgengni og virðingu fyrir svæðinu. Landvörður þarf að vera á eða við svæðið á jaðartíma vegna utanvega aksturs enda er hann mestur á þeim tímum.		

Gervíggar í Álftaveri	Náttúruvætti
------------------------------	---------------------

Friðlýst Auglýsing nr. 105/1975 í Stjórnartíðindum B. Náttúruvætti

Stærð km	34,4 km ²	Stærð ha	3.436,1
-----------------	----------------------	-----------------	---------

Fræðsluáætlun Umhverfisstofnun áætlað að setja upp aðkomu- og fræðsluskilti árið 2013.

Framkvæmdir Afmarka þarf náttúruvættið og brýnt að koma þar upp merkingum. Ferðamenn aka um svæðið án þess að vita um sérstöðu þess og merkar jarðmyndanir eða að það sé friðlýst. Efla þarf vitneskju og fræðslu um svæðið. Einnig þarf að afmarka bifreiðastæði betur og viðhalda göngustíg.

Annað Gera þarf úttekt á ástandi og verndargildi svæðisins.

Geysir í Haukadal	Sérlög
--------------------------	---------------

Friðlýst Svæðið er ekki friðlýst en þar gilda sérstakar umgengnisreglur sem settar voru af nefnd sem starfaði undir menntamálaráðuneyti.

Stærð km	km ²	Stærð ha	15,0
-----------------	-----------------	-----------------	------

Landvarsla Landverðir frá Umhverfisstofnun fóru reglulega á svæðið sumar 2011. Starfsmaður á vegum Umhverfisstofnunar, sinnti umhirðu á svæðinu.

Skilti Nokkur fræðsluskilti eru við inngang inn á svæðið á vegum Umhverfisstofnunar.

Stígar Stígar eru á svæðinu.

Öryggi Öryggi hefur verið bætt með öryggisgirðingum og táknmyndum

Framkvæmdir Settar voru upp öryggisgirðingar á svæðinu. Dren voru grafin fyrir frárennslisvatn. Sett voru upp skilti sem banna reykingar inni á Geysissvæðinu, þetta var gert í samráði við sveitarfélagið. Settar voru upp flokkunar ruslafötur. Unnið var við lagfæringar á hellulögðum göngustíg svæðisins. Settur var upp nýr göngupallur við Blesa auk öryggisgirðingar með táknmyndum þar sem fólk er varað við hættu vegna heits vatns og beðið um að henda ekki smámynt í hverina.

Annað Svæðið flokkast á rauðan lista Umhverfisstofnunar vegna mikils álags og þarfnast aðgerða. Svæðið var sett á rauðan lista Umhverfisstofnunar árið 2010 sem eitt þeirra 10 svæða sem stofnunin telur í hættu á að missa verndargildi sitt. Svæðið er meðal fjölsóttustu áningarstaða ferðamanna.

Gullfoss		Friðland	
Friðlýst	Auglýsing nr. 141/1979 í Stjórnartíðindum B. Friðland.		
Stærð km	1,5 km ²	Stærð ha	154,9
Landvarsla	Landvarsla og eftirlit var á vegum Umhverfisstofnunar.		
Fræðsluáætlun	Sigríðarstígur var opnaður í September 2011 með fræðsluskiltum og lengdum göngustíg. Hann kemur í stað Sigríðarstofu.		
Skilti	Fræðsluskilti eru við neðra bílastæði. Hallandi fræðsluskilti er við minnisvarðann um Sigríði. Skiltatorg er komið upp á Sigríðastíg og hallandi fræðsluskilti á handriðum við útsýnisstaði. Yfir vetrartímum þá lokar Umhverfisstofnun neðri stíg vegna hálfu og hættulegra snjóalaga með keðju og skiltum.		
Öryggi	Unnin var öryggisúttekt fyrir svæðið haustið 2011 af verkfræðistofunni Eflu.		
Framkvæmdir	Töluvert var unnið á svæðinu sumarið 2011, göngustígar voru lagaðir og girt var meðfram til að vernda aðliggjandi gróður. Lagður var göngupallur frá bílastæði á neðra plani, fram á útsýnisstað og niður að göngustíg sem liggur niður að Gullfossi. Borið var í göngustíg niður að Gullfossi og hann dreinaður. Gróðursvæði (fyrir framan bílastæði) á neðra svæði var girt af til verndar gróðri. Þrep í stiga sem liggur milli efra og neðra svæðis voru endurnýjuð að hluta til. Hafin var vinna við deiliskipulagsupprátt þess hluta svæðisins sem er í eigu ríkisins.		
Annað	Svæðið flokkast á rauðan lista Umhverfisstofnunar vegna mikils álags og þarfnast aðgerða, skv s. v.ó.t greiningu á svæðinu, var vinna 2011 miðuð að þeim ógnum og tækifærum sem þar kom fram. Innviðir lagaðir og styrktir, öryggisúttekt var framkvæmd. Hafin er frumvinna við gerð deiliskipulags. Halda þarf áfram með viðhald og uppbyggingu svæðisins.		

Herdísarvík		Friðland	
Friðlýst	Auglýsing nr. 121/1988 í Stjórnartíðindum B. Friðland.		
Stærð km	42,2 km ²	Stærð ha	4.217,9
Skilti	Gamalt skilti (Náttúruverndarráðs) við mörk friðlandsins. Einnig er skilti á svæðinu á vegum landeiganda, Háskóla Íslands.		
Stígar	Fornar slóðir eru greinilegar, frá tímum Hlínar Johnson (eiganda), milli Vogsósa og bæjarins eftir gömlum þjóðleiðum.		
Annað	Aukið álag gesta mun verða um svæðið eftir að Suðurstrandavegur opnaði. Þörf á úrbótum, bílastæði, stígum og fræðsluskiltum.		

	Jörundur	Náttúruvætti
Friðlýst	Auglýsing nr. 333/1985 í Stjórnartíðindum B. Náttúruvætti.	
Stærð km	0,1 km ²	Stærð ha 6,5
Lokunarákvæði	Vegna verndar jarðmyndana er óheimilt að fara í hellinn án sérstaks leyfis.	
Landvarsla	Hellarannsóknafélag Íslands hefur umsjón með bæði friðlýstum hraunhellum og hraunhellum á friðlýstum svæðum. Það veitir jafnframt faglega ráðgjöf um vernd og friðun hraunhella sbr. samning þar að lútandi dags. 25. júlí 2002.	
Samningur	Samkvæmt samningi milli UST og Hellarannsóknarfélags Íslands 25 júlí 2002, ber félaginu að hafa umsjón og eftirlit með friðlýstum hraunhellum og einnig hraunhellum á friðlýstum svæðum ásamt sérstökum jarðmyndunum í hellunum. Samningurinn gildir í 10 ár.	
Vöktun	Hellarannsóknafélag Íslands hefur umsjón með friðlýstum hraunhellum og hraunhellum á friðlýstum svæðum.	
Annað	Síðasta ferð í Jörund var farin af tveimur reyndum fulltrúum úr Hellarannsóknafélaginu sumarið 2010. Hellinum var lokað fljótt eftir að hann fannst í upphafi 9. áratugarins og hefur hann haldist algerlega ósnortinn síðan. Ástandið árið 2010 var því eins og best verður á kosið. Alls engar mannaferðir eða skemmdir á hraunmyndunum var að sjá. Þó þarf að fylgjast reglulega með sandfoki inn í hellinn. Sandur á það til að fjúka inn um op hellisins og að hliðinu. Örfínn sandurinn getur skemmt hengilásinn sem er á hellisopinun.	

	Kirkjugólf	Náttúruvætti
Friðlýst	Auglýsing nr. 426/1987 í Stjórnartíðindum B. Náttúruvætti	
Stærð km	0,0 km ²	Stærð ha 1,0
Fræðsluáætlun	Umhverfisstofnun áætlað að setja upp skilti árið 2012.	
Skilti	Engar merkingar eða skilti eru við Kirkjugólfið.	
Stígar	Göngustígur er frá bifreiðastæði.	
Framkvæmdir		
Annað	Lág stuðlabergsklöpp. Endi stuðlabergsdranganna sem snúa upp úr jörðu er eggsléttur. Gera þarf úttekt á ástandi og verndargildi svæðisins. Setja þyrfti upp merkingar. Göngustígur frá bifreiðastæði þarfnast lagfæringa.	

	<i>Oddaflóð</i>	<i>Friðland</i>
Friðlýst	Auglýsing nr. 634/1994 í Stjórnartíðindum B.Friðland.	
Stærð km	5,7 km ²	Stærð ha 568,4
Lokunarákvæði	Fuglaveiðar eru bannaðar í friðlandinu.	
Fræðsluáætlun	Umhverfisstofnun áætlað að setja upp skilti árið 2013.	
Vöktun	Engin skipulögð vöktun er á svæðinu en svæðið hefur þornað töluvert undanfarin ár, líklega vegna þess að áin hefur grafið sig niður.	

	<i>Pollengi og Tunguey</i>	<i>Friðland</i>
Friðlýst	Auglýsing nr. 457/1994 í Stjórnartíðindum B. Friðland.	
Stærð km	6,6 km ²	Stærð ha 657,5
Landvarsla	Landverðir sem hafa aðsetur í Landmannalaugum hafa eftirlit með svæðinu, farið var tvisvar á svæðið sumarið 2011.	
Fræðsluáætlun	Umhverfisstofnun áætlað að setja upp aðkomu- og fræðsluskilti árið 2012.	

Annað	Flæðiengi að hluta. Stór hluti alveg undir vatni. Ekki göngufæri í eyju, nema á ís. Fuglasvæði. Að mati landvarða og heimamanna á svæðinu er ástand þess almennt gott og ekki mikið rask.
--------------	---

	<i>Skógafoss</i>	<i>Náttúruvætti</i>
Friðlýst	Auglýsing nr. 477/1987 í Stjórnartíðindum B. Náttúruvætti	
Stærð km	1,7 km ²	Stærð ha 165,2
Fræðsluáætlun	Umhverfisstofnun áætlað að setja upp aðkomu- og fræðsluskilti árið 2013.	
Skilti	Gömul skilti á vegum Ferðamálaráðs eru á svæðinu. Mikil þörf er á endurnýjun þeirra	
Stígar	Gönguleið er meðfram fossinum í átt að Fimmvörðuhálsi. Sjálfboðaliðar Umhverfisstofnunar unnu við lagfæringar árið 2010. Á svæðinu er tjaldsvæði í umsjón sveitarfélagsins og þar er salernisaðstaða.	
Framkvæmdir	Áætlað er að setja upp pall við Skógarfoss á vegum sveitarfélagsins.	
Annað	Skógafoss er mjög vinsæll áningastaður ferðamanna.	

	Surtsey	Friðlýst svæði
Friðlýst	Friðlýst svæði frá árinu 1965. Auglýsing nr. 50/2006 í Stjórnartíðindum B. Auglýsingu breytt með auglýsingu nr. 468/2011 í Stjórnartíðindum B. Samþykkt á heimsminjaskrá UNESCO í júlí 2008, sem einstakt svæði náttúruminja.	
Stærð km	65,6 km ²	Stærð ha 6.558,9
Lokunarákvæði	Óheimilt er að fara í land í Surtsey og kafa við eyna nema til rannsókna og verkefna sem tengjast þeim og þá með skriflegu leyfi Umhverfisstofnunar. Siglingar í friðlandinu eru heimilar.	
Landvarsla	Sérfræðingur Umhverfisstofnar er með starfstöð í Vestmannaeyjum og sér um eftirlit með Surtsey. Engin landvarsla er í eyinni. Starfsmaður friðlandsins sinnir eftirliti með þeim sem fá leyfi til að stíga á land í Surtsey.	
Samningur	Umhverfisstofnun vinnur að gerð verndaráætlunar fyrir Surtsey og er stefnt að því að hún verði undirrituð 2012.	
Fræðsluáætlun	<p>Surtseyjarstofa var opnuð þann 2. júlí 2010. Í gestastofu friðlandsins er að finna sýninguna jörð úr ægi þar sem hægt er að fræðast um friðlandið og þær rannsóknir sem þar fara fram. Gestastofan er staðsett að Heiðarvegi 1 í Vestmannaeyjabæ. Surtseyjarstofa var opin frá 16. maí til 15. september milli kl. 11:00-17:00 sumarið 2011. Frá 16 september var opið á laugardögum milli kl. 13:00-16:00 og eftir samkomulagi. Í sumar störfuðu 3 starfsmenn í móttöku gestastofunnar við að fræða gesti um friðlandið og sýninguna. Var 1-2 starfsmaður að vinna í einu. Yfir vetrarmánuðina eru 3 starfsmenn sem skipta á milli sín að vinna í móttökunni á laugardögum. Sérfræðingur Umhverfisstofnunar í Vestmannaeyjum sér um að taka á móti hópum eftir samkomulagi á skrifstofutímum.</p> <p>Sett hefur verið upp fræðsluefni um Surtsey á heimasíðu Umhverfisstofnunar undir vefslóðinni www.ust.is/surtsey. Fræðsluefnið er en sem komið einungis til á íslensku en það þyrfti að þýða yfir á ensku. Surtsey er jafnframt með fésbókarsíðu. Þar er að finna ýmsan fróðleik og fréttir frá Surtsey og Surtseyjarstofu. Í desember 2011 var fésbókarsíðan komin með 538 vini.</p> <p>Bæklingur um friðlandið Surtsey (á íslensku og ensku) var gerður árið 2009. Bæklingurinn var endurprentaður á vormánuðum 2011. Eftir er að uppfæra upplýsingar um heimilisfang Surtseyjarstofu í íslensku útgáfu bæklingisins.</p>	
Skilti	Uppsetning upplýsingaskilta um Surtsey og Vestmannaeyjar langt komin. Utanhúsmörkingum á gestastofu friðlandsins er ólokið.	
Stígar	Ekki til staðar. Þar sem aðgangur að eyjunni er takmarkaður þá er ólíklegt að þeir verði nokkur tímann lagðir þar sem ekki er þörf á þeim.	
Framkvæmdir	Ekki var farið út í neinar stórar framkvæmdir í Surtsey í sumar nema hvað reglubundnu viðhaldi á veðurstöðinni var sinnt af leiðangursmönnum í rannsóknarleiðangri sumarsins. Þá var gróður sem óx í rifum og sprungum á þylpallinum fjarlægður en hann var orðin það mikill að hann var farin að mynda þúfur á pallinum.	
Alþjóðasamningar	Surtsey var samþykkt á heimsminjaskrá UNESCO í júlí 2008 sem einstakur staður náttúruminja á grundvelli mikilvægi rannsókna og vöktunar á landnámi dýra og plantna ásamt þróun eyjarinnar og framvindu lífríkis Surtseyjar.	
Vöktun	Surtseyjarfélagið hefur samræmt og leitast við að efla vísindarannsóknir í Surtsey og innan marka friðlandsins. Náttúrufræðistofnun hefur stundað rannsóknir og annast reglubundna vöktun á náttúrufari friðlandsins í samvinnu við Hafrannsóknarstofnun, Surtseyjarfélagið og aðrar stofnanir.	
Annað	Leiðangrar til Surtseyjar sumarið 2011: Umhverfisstofnun samþykkti umsóknir tveggja hópa fyrir landgöngu í Surtsey sumarið 2011. Fyrri hópurinn var kvikmyndatökulið frá National Geographic sem fengu leyfi til að stíga á land dagspart í júní til að taka upp efni fyrir þáttaröð sem þeir voru að vinna að. Voru sex manns í allt í þeim hópi með eftirlitsmanni. Seinni hópurinn var árlegur rannsóknarleiðangur Náttúrufræðistofnunar sem fór til eyjarinnar í júlí til að sinna rannsóknarstörfum. Var líffræði- og jarðfræðileiðangrinum slegið saman í einn leiðangur þetta árið en allajafna eru þeir aðskildir. Sjö manns tóku þátt í rannsóknarleiðangrinum.	

Viðey í Þjórsá	Friðland
-----------------------	-----------------

Friðlýst Auglýsing nr. 850/2011 í Stjórnartíðindum B. Friðland.

Stærð km 0,0 km² **Stærð ha** 3,4

Lokunarákvæði Öðrum en landeigendum er óheimilt að fara í land í Viðey nema að fengnu leyfi Umhverfisstofnunar til rannsókna, vöktunar og eftirlits.

Annað Viðey í Þjórsá er sérstök m.a. vegna þeirrar umgerðar sem straumpung áin veitir. Mikilvægi svæðisins felst einnig í möguleika á samanburði t.d. birkisins, sem þar hefur vaxið án teljandi áhrifa mannsins, við birki annarsstaðar í landinu. Í Viðey hafa fundist yfir 70 háplöntutegundir, þar af tvær tegundir sjaldgæfar á landsvísu.

Þingvellir	Sérlög
-------------------	---------------

Friðlýst Þjóðgarðurinn á Þingvöllum var stofnaður árið 1930 samkvæmt lögum nr. 59/1928, um friðun Þingvalla

Stærð km 227,9 km² **Stærð ha** 22.788,7

Annað Þingvallanefnd er þriggja manna nefnd, skipuð þremur alþingismönnum, sem fer með yfirstjórn þjóðgarðsins, fyrir hönd Alþingis. Um þjóðgarðinn á Þingvöllum gilda sérlög nr. 47/2004.

Friðlýst

Auglýsing nr. 507/1987 í Stjórnartíðindum B. Friðland. Fyrst friðlýst 1981.

Stærð km

357,8 km²

Stærð ha

35.783,9

Lokunarákvæði

Á tímabilinu 1. maí til 10. júní er umferð um varplönd heiðargæsar bönnuð.

Landvarsla

Engin landvarsla var í Þjórsárverum 2011 en svæðalandvarsla hefur verið á svæðinu undanfarin sumur af landvörðum á Hveravöllum.

Fræðsluáætlun

Áætlað var að setja upp skilti árið 2010 og einnig að endurskoða bækling. Þessi áform eru í biðstöðu vegna umræðu um stækkun friðlandsins.

Alþjóðasamningar

Ramsar og á Bernarviðauka III vegna heiðagæsar.

Vöktun

Ekki stendur yfir skipulögð vöktun í Þjórsárverum en ýmsar rannsóknir á fuglum, vötnum, vistfræði og lífríki svæðisins hafa verið gerðar allt frá 1971. Árið 2009 hófust jarðfræðirannsóknir við Múlajökul.

Annað

Utanvegaakstur er mikið áhyggjuefni í Þjórsárverum. Framkvæmda er þörf til að sporna við honum. Sumur 2010 og 2011 sá Gísli Már Gíslason í gönguferðum á svæðinu, fór eftir fjórhjól og jeppa við Arnarfell og undir austanverðum Arnarfellsmúlum, við sunnan- og austanverða Nautöldu og við Blautkvísl á leið í Setur. Einnig fannst aurlíf af stórum jeppa um mitt Oddkelsver. Búið er að grafa niður fiskikar í áreyrarnar við Nauthagajökul, við heita lind við austuranvert Ólafsfell, þar sem jeppamenn baða sig á vetrum og eru myndir af því í bók Jóns Snælands um Lindir á Íslandi, ásamt jeppum bæði við lindina og Nautöldu. Þessar myndir eru teknar að sumarlagi. Þann 16. júlí 2011 kl 14. sást hvít háþekju flugvél fljúga í lágflugi (í u.þ.b. 100 fetum, 30 m) yfir Múlunum og Múlavera framan við Múlajökul. Umhverfisstofnun hefur komið tilmælum til Flugmálastjórnar um að slíkt hátterni sé brot á reglum sem gilda á svæðinu og geti haft neikvæð áhrif á fuglalíf í Þjórsárverum.

Annað

	Vatnajökulsþjóðgarður	Sérlög
Friðlýst	Vatnajökulsþjóðgarður var stofnaður árið 2007 samkvæmt lögum nr. 608/2007.	
Stærð km	12.898,5 km ²	Stærð ha 1.289.846,5
Samningur	Vatnajökulsþjóðgarður er ríkisstofnun og fer umhverfisráðherra með yfirstjórn mála er varða þjóðgarðinn.	

UMHVERFISSTOFNUN

AKUREYRI Borgum við Norðurlóð 600 Akureyri sími 591 2000	EGILSSTAÐIR Tjarnarbraut 39 700 Egilsstöðum sími 591 2000	ÍSAFJÖRÐUR Mánagötu 2 400 Ísafirði sími 591 2000	MÝVATN Hraunvegji 8 660 Mývatni sími 591 2000	REYKJAVÍK Suðurlandsbraut 24 108 Reykjavík sími 591 2000	SNÆFELLSNES Klettsbúð 7 360 Hellissandi sími 436 6860	PATREKSFJÖRÐUR Aðalstræti 67 450 Patreksfirði sími 591 2000	VESTMANNAEYJAR Strandavegi 50 900 Vestmannaeyjum sími 591 2000
--	---	--	---	--	---	---	--